

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan sveder, izimaj nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 14 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez letodolne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišтво je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst. upravišтво pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravišтва telefon št. 85.

Sijajna manifestacija za slovenske kulturne zahteve v Gradcu.

Nakana akademičnega senata graške univerze se ni uresničila. Kljub vsem šikanam je slovensko graško dijaštvo priredilo sijajno manifestacijo za slovensko vseučilišče v Ljubljani in za slovenske srednje šole.

V ponedeljek so se zbrali naši akademiki — pridružili so se jim tudi zastopniki bratskih narodov: hrvaškega, srbskega, češkega in poljskega — sredi nemškega Grada in so tam svečano in dostojno, a jasno in odločno povedali, da tako ne gre več naprej, da morajo enkrat nehati neznozne razmere, da mora past moč modernih Turkov v Avstriji.

Ob pol 12. uri dopoldne otvori sklicatelj gosp. Steblovnik zborovanje, pozdravi prisrčno vse navzoče in v kratkih besedah pove, kaj nas je privedlo na zborovanje.

Nato pride k prvi točki: volitev predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen g. sklicatelj. Za podpredsednike pa po en zastopnik Hrvatov, Srbov, Čehov in Poljakov. Ko imenuje še tri zapisnikarje, nastopi kot prvi referent g. Stibler, ki govori o vseučiliščnem vprašanju.

Govornik v temeljitem večkrat z burnim odobravanjem pretrganem govoru na podlagi zanimivih statističnih podatkov dokazuje, da je zahteva po slovenskem vseučilišču upravičena. Sklicuje se in navaja zakon, razne vladne izjave ter izjave ministrov in državnikov, kakor tudi dejstvo, da je vlada že pred 60 leti to uvidela ter ustanovila l. 1848. pravno fakulteto v Ljubljani in dve leti za tem slovenska predavanja na graški univerzi. A tudi mogoča je slovenska univerza v Ljubljani. Saj menda nihče ne bo trdil, da to, kar je bilo pred 60 leti mogoče, danes ni izvedljivo. Da ne bo manjkalo slu-

sateljev, to dokaže s statističnimi podatki. Da je Slovencem univerza tudi potrebna, o tem je prepričan vsak, kdor vé, da je šolstvo narodov življenski pogoj. Potrebna, da nujna pa je tudi z ozirom na dijaštvo, ker tem ni več mogoče prenašati šikan od strani nemških buršov, nemških akademičnih oblasti in drugih takih modernih Turkov. Ne strah pred krutostjo sosedov in ne omahljivost si hočemo priboriti v najvzprejemljivejših dneh svojega življenja na vseučilišču, temveč jekleno voljo za narod in narodno delo, pravi smisel za pravo državljansko svobodo in smisel za pravo znanost.

Govornik je končal s sledečimi besedami:

„Mi slovenski visokošolci ponavljamo danes staro prisego, da hočemo v slovenskem vseučiliščnem vprašanju tudi v bodoče stati v prvih vrstah zahtevajočega naroda in prisegamo, da hočemo neumorno iskati sredstev za doseg zaželjenega smotra. Naš bojni klic je:

Za drugimi Slovenec ne ostani!

Grad vedam dvigni v beli se Ljubljani!

Viharen aplavz sledi tem besedam.

K besedi se oglasi g. Černič. Ne bom vam našteval, pravi, vseh dejstev, ki govore za to, da moramo zahtevati slovensko vseučilišče v Ljubljani z ozirom na nas same, ne bom omenjal vseh preganjanj in šikan od strani naše vlade, od strani naših nemških kolegov in od strani akademičnih oblasti — spominjam samo na zadnje dogodke na Dunaju in v Gradcu. Nato popisuje govornik trnjevo pot, ki jo je hodila deputacija slovenskega graškega dijaštva, da bi se dovolilo zborovanje na univerzi. Prošnja je romala od rektorja do senata, ki jo je pa odklonil, češ, da so v resolucijah omejene tudi srednje šole — neakademično vprašanje po mislih slavnega senata! — češka univerza v Brnu — političen moment v očeh gospodov na univerzi! — in da se je

tudi nemškemu dijaštvu odrekla dvorana za zborovanje.

Ta način utemeljevanja, izvaja govornik, faktično zasluži, da se ovekoveči. Naši poslanci bodo pri debati o slovenskem vseučilišču imeli priliko povedati širši javnosti, kako v 20. stoletju akademični senat utemeljuje svoje korake.

Ali je vprašanje o slovenskih srednjih šolah akademično ali ne, o tem se ne bom prekal s slavnim senatom. Konstatujem samo, da je to vprašanje kulturno in kot tako spada na akademična tla.

V resoluciji se zahteva tudi vseučilišče v Brnu in to je političen moment, vsled katerega se ne sme dovoliti zborovanje na univerzi. Strmi svet! Slavni senat pripozna zahtevo po slovenskem vseučilišču kot kulturno, zahteva po češkem je pa v njegovih očeh že politično pobarvana! Capiat, qui capere potest! Meni je taka logika neumljiva.

Najlepše pa šele pride!

Kot tretji vzrok odklonitve je navedel njega magnifico g. rektor, da se tudi nemškemu dijaštvu ni dovolila dvorana za zborovanje. Seveda zakaj se ni dovolila, to je pozabil povedati. Slišal sem od neke strani, da zato ne, ker so zahtevali nemški dijači dvorano za zborovanje, na katerem bi se razpravljalo o Südmarki in Schulvereinu! Če je to res, potem je to višek, ki ga je dosegel slavni senat v zapostavljanju slovanskih zahtev!

Slavni senat se torej drzne spravljati vprašanje izrecno kulturnega značaja, vprašanje slovenske univerze, ki nam gre po vseh božjih in človeških postavah — če niso slučajno avstrijske! — v isto vrsto z nemškimi napadalnimi društvi, katerih namen je, raznarodovati druge narode, kratiti jim eksistenčno pravico, pripraviti jih ob njihovo narodno individualnost. Slavni senat menda ni pomislil, kaj je storil s tem korakom. Istovetil je krivico s

pravico! To je sad narodne nestrpnosti, sad gonje napram Slovanom!

Nadejam se, pravi dalje govornik, da govorim iz srca vam vsem, ako tu najodločneje protestujem proti takemu enostranskemu postopanju slavnega akademičnega senata, ki dosledno odklanja zahteve slovenskega, oziroma slovanskega dijaštva. Protestujem pa tudi v interesu ugleda graškega vseučilišča, da se od strani akademičnega senata bije tako kruto v obraz resnici in pravici, v obraz zdravirazsodnosti.

Govornik hoče predlagati resolucijo v tem oziru, čemur pa se protivi vladni komisar, češ, da to ni na dnevnem redu.

Nič ne de, končuje govornik, tudi brez resolucije bomo skrbeli, da pride to ravnanje akad. senata na ušesa merodajnim faktorjem!

Navdušeno odobravanje je pričalo, da so vsi zborovalci istih misli z govornikom.

Kot tretja točka je bil referat g. Kelemine o slovenskih srednjih šolah. Ker namerava referent priobčiti zanimivi in skrbno sestavljeni referat v celoti, ga tu ne bom natančneje omenjal.

Kot zadnja točka na dnevnem redu so bile resolucije. G. Puntar v kratkih besedah resumira glavne misli izvajanj predgovornikov in predloži sledeče resolucije, ki se vse neizpremenjene, soglasno in z velikim navdušenjem sprejmejo:

Resolucije:

I. Slovensko visokošolsko dijaštvo, zbrano na javnem zborovanju v Gradcu, dne 24. junija 1907 opozarja visoko vladno, da postavno zamajši izpolnitev sledečih zahtev:

1. Takoj naj se prične s pripravami za ustanovitev popolnega slovenskega vseučilišča v Ljubljani!

2. Slovenska pravna fakulteta se otvori takoj, ker so za to dani vsi predpogoji.

3. V vseh srednjih šolah — gimnazijah, realkah in učiteljskih — v slovenskih delih avstrijskih kronovin se uvedi takoj splošni slovenski učni jezik, njihova uprava pa naj se preosnuje tako, da bode odgovarjala dejstvenemu razmerju narodnosti učencev.

4. Ustanovi naj se drugo češko vseučilišče v Brnu!

II. Zborujoči slovenski dijači v Gradcu prosijo vse slovenske državne poslance, da delujejo najodločneje z vsem svojim vplivom na to, da se čim preje uresniči navedene upravičene zahteve.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, se g. predsednik še enkrat iskreno zahvali zborovalcem, zlasti hrvaškim, srbskim, češkim in poljskim bratom ter zaključi velepomembno zborovanje.

Pismo s Hrvaškega.

(Škandali v Pešti. — Razne kombinacije. — Klerikalci — obrekovalci.)

Zagreb, 20. junija.

Obstrukcija hrvaške delegacije je v popolnem tiru. To je pojav velikanke važnosti. Prvikrat po tolikih desetletjih devotnosti prihajajo Hrvatje v peštanskem saboru, da stavi na tako odločen način svoje zahteve in da v zelo resni situaciji za Madžare zapostavljajo vsako drugo delo v parlamentu. Dosedaj so Madžari le komandirali s hrvaškim sabrom, a sedaj se je borba prenesla v Pešto, v ponosni madžarski parlament!

Hrvaška delegacija službeno zanika, da bi obstruirala, temveč da le nudi Madžarom priliko, da se — informirajo temeljito, ker so se nad prejšnjo madžaronsko delegacijo po pravici pritoževali, da v Pešti le molči. No efekt je njenega delovanja — dolgi govori — da se zavira cela razprava. Glavni cilj tega pa je, da se Madžarom pokaže naša odločnost, ki je dosedaj niso bili vajeni, naša energija in naša moč. Nadalje da se jim nudi dovolj časa, da vse dobro premislijo in da končno, dokler še ne bo prepozno krenejo s sedanjega pota in na vsak način sklenejo mir s Hrvati.

LISTEK.

Šah.

Spisala Mara Ivanovna Tavčar.

Vera in Vida sta si bili od otroških let dobri znanci. Obiskavali sta šolo, pozneje razne gospodinjske šole itd. Med njima ni bilo nobene skrivnosti. Vezala ju je iskrena prijateljska vez. Menili sta, da bode ostalo prijateljstvo večno, a posegla je vmes animoziteta. Obe sta se zaljubili v uradnika Grudna, veselega, temperamentnega fanta.

Vidi se je posrečilo dobiti Grudna za moža, kar je Vera neskončno jezilo. Prijateljska vez se je pretrgala, Vera je zaprisegla Vidi maščevanje.

Vera pa se je poročila s trgovcem Kopitarjem, kateri ni bil najlepši in najboljši, poročila se je, da bi Vida zaznala, da Veri ni težko dobiti moža.

Mladi ženi se nista obiskavali in da sta se slučajno srečali, je padel žarek jeze na Verin obraz. Ona ni

mogla pozabiti Grudna. Zavidala je Vido.

Vera je stremela, da bi se maščevala na najbolj rafiniran način. Iskala je priložnosti, da bi se sestala z uradnikom Grudnom. „Kako bi se maščevala na efekten način? Kako bi znanje oživotala in fruktificirala?“ si je pogosto dala Vera.

Vera je začela koketirati z Grudnom. On je razumel poglede, bodisi v gledališču, na koncertih, promenadah itd. Umljivo, da je prišlo do razgovora in domene, da se sestaneta. Sestanek sta si dala na prvi bližnji postaji.

Vida niti slutila ni, da bi njena boljša polovica zahrbtno delovala. Ljubila je moža, zvesta mu je bila in mislila o soprogu iste lastnosti.

Prišel je dan sestanka. Gruden in Vera sta se odpeljala. Gruden je šel naprej po aleji, za njim je prišla Vera.

„Vendar,“ je vzkliknila polna sreče.

„Zdravo, milostiva,“ se je odzval uradnik in poljubil Verino roko.

Ker je bilo v aleji malo ljudi, je bilo za rendez-vous parček kakor navlašč.

„Predvsem,“ začne Vera, „vam moram napraviti malo pridigo. Ali se še spominjate, kaj ste mi obljubili, ko sem bila stara 16 let, ko ste me poljubili? No, pa pustimo poezijo! Vaše poznejše ravnanje, vaša nezvestoba me je globoko žalila. In vaš okus, da ste stopili z Vido pred oltar, s tem slabokrvnim bitjem, živim skeletom... Jaz si ne morem drugega misliti, da niste bili normalni, ali pa, da vas je omamila Mamona. Ste li imeli dolgove?“

„Nekaj podobnega,“ je odgovoril Gruden s čudno mirnim, nevoljnim glasom. „Vendar ne govorite tako, sladka Vera,“ je nadaljeval, „moje srce vam je še vedno vdano in da vas iskreno ljubim, vam dokazem.“

„Le ne tako hitro,“ zavrne Vera in si odgne pajčolan.

„Vi me mučite, Vera,“ vzklikne Gruden in odloži klobuk na klop.

„O, le pokrite se, hladno je, vaša pleša se lahko prehladi,“ odvrne ironično gospa Kopitarjeva.

„Vi ste grozna! Tako niti pred justico ni!“

„Jaz se nisem prišla z vami prerekat. Svetujem vam, da ste mirni!“

„No, in kakšen pomen pa ima potem najin sestanek?“

„Kakšen pomen? Hi! Hi! — Ta sestanek je vendar začetek, drugi slede!“

„Ah.“

„Pridite jutri zvečer, ko bo vaša žena v gledališču, in sicer pridite v restavracijo „Pri Jeruzalemcu“, in sicer na vrt. Jaz vas sigurno pričakujem. Evo moje roko!“

„In sedaj, moja zlata?“

„No, vlak bo kmalu tu in nama se mudi na postajo!“

Šla sta roko v roki. Koncem aleje sta se razšla. Vlak je odpeljal Vero v I. in Grudna v II. razredu.

Naslednji dan sta se srečali Vera in Vida prva je poslednjo ogovorila, kar se je Vidi jako čudno zdelo. Vida je že zaradi bontona govorila. Pogovor je bil prav živahen, a končno je deževalo očitaj in predbacivanj. Končno pravi Vera z nesramno ne-

premišljenostjo: „Če misliš, da te tvoj mož ljubi, da ti je zvest, se silovito motiš!“

„Kako moreš to trditi,“ odvrne Vida z ostrim glasom.

„Ne trdim samo, dokazati ti hočem!“

„Nesramnica,“ krične Vida, stisne krčevito pest in z zaničljivim pogledom na Vero odide.

Tisto popoldne je rekel Gruden svoji ženi, da ima mnogo uradnega posla, delal bo čez uro, a potem ima klubovo sejo in da ne ve, kdaj pride domov. Ona naj gre, kakor je namenjena, v gledališče...

Gruden pa je šel na rendez-vous z gospo Vero.

Pozno zvečer je prinesel postrešek gospo Grudnovi rožnat list z vsebino:

„Vaš mož vas vara. Ko se vrne, mu poglejte na plešo!“

Podpisa ni bilo.

Vida je plakala, hodila po sobi vsa razburjena, razvnet, nemirna. Ura je bila enajst, ko je začula možovo hojo na koridorju.

Temu cilju se polagoma približujemo. Vedno bolj se pojavljajo med Madžari glasovi, da se mora s Hrvati skleniti kompromis. A to prepričanje, ki ne more z uspehom prodreti vsled nenavadenega pritiska šovinizma, se je povečalo s škandalom v parlamentu, ki so se odigrali poslednja dva dneva.

Skraini levici, pa tudi vladi se je končno pristudila pasivna rezistenca napram Hrvatom, in vstopila je v akcijo. Poskušali so s silo zdrobiti odpor Hrvatov. Predsednik drž. zbora Justh je najustavnejši človek, zato se ni hotel lotiti tega posla. Ali zato je podpredsednik, vodja klerikalcev Rakovsky najbrutalnejši človek. (Voditelj klerikalcev so menda povsod sirovi in brutalni ljudje brez olike in dostojnosti); začel je »dtegovati besedo hrvatskim govornikom. Šel je tako daleč, da je takoj začel polemizovati z dotičnim hrvatskim govornikom ter mu zagrozil, da ne sme napadati edinstvenosti »madžarske« države, sicer mu odvzame besedo! Toda Hrvatje, ko se je proti prvemu tako nasilno obnašal, odgovorili so takoj s predlogom za tajno sejo, v kateri se je kritikovalo predsednikovo postopanje ter se potratil tisti čas, ki ga je hotel predsednik prihraniti. Včeraj je sledil drugi poskus Madžarov, da se z največjo brutalnostjo upro Hrvatom. Toda tudi ta naskok je bil odbit.

Rakovsky je vzel po vrsti petnajstoric hrvatskih poslancev besedo, a enega — dr. Potočnjaka — je izročil imunitetnemu odboru, češ, da ni takoj nehal govoriti, ko mu je prepoval. Imunitetni odsek je takoj obsodil dr. Potočnjaka zaradi tega, in ker ni hotel sprejeti madžarskega poziva imunitetnega odseka, na 30 dni izključenja. Tako so hoteli pometati tudi ostale hrvatske delegate ali jih vsaj preplašiti. Toda čez noč so si premislili ter so v današnji plenarni seji sklenili, da se mu da samo ukor, toda prositi mora zbornico odpuščanja. Dr. Potočnjak je takoj odpoval domov, misleč, da bo izključen, a sedaj izjavlja, da se vrne, odpuščanja ne prosi in da si z nobeno silo ne bo dal zabraniti delovanja poslanca. To bo potemtakem drugi Vajda.

Danes je govoril državni tajnik Szterenyi, pravi krivec vsega tega spopada. Polemizoval je s hrvatskimi govorniki, toda zelo oprezo in popustljivo. Dočim je Wekerle grozil z ostrimi sredstvi, skušal je Szterenyi napraviti predloženi načrt na vse strani sprejemljiv za Hrvate. Izjavil je, da se v ta načrt izrečno pristavi, da ne tangira hrvatska prava. Nadalje, da bodo hrvatski reflektanti na Hrvatskem imeli prednost pri službah na železnica (danes je nasprotno), in da pridejo Hrvatje tudi na višja uradniška mesta. — Na taka prazna obetanja se naši seveda niso mogli udati, temuč odločno zahtevajo, naj se določba, da železniški uradniki na Hrvatskem morajo znati madžarsko, popolnoma črta.

Vsaka brutalnost Madžarov v parlamentu jih še bolj diskredituje. »Vi ste Tiszini in Fejervaryjevi hussari! Vi ste Perczelovci!« tako jim kličejo Hrvati in sicer baš onim, ki so se z največjim patosom borili proti Tizsi, Fejervaryju in nasilnemu predsedniku Perczelu — v obrambo parlamentarizma.

Ti škandalisti koristijo nam v toliko, ker so zainteresovali tudi zunanje časopisje za našo borbo.

* * *

Gruden je bil »židane« volje. »Od kod prideš?«

»Neumno vprašanje! ... Iz klubove seje. Pil sem na tvoje zdravje in na zdravje najinega »bodočega« in v tem se je odkril.

Vida ga je pogledala, prišla za ramo in ga tirala pred ogledalo. — »Vida, kaj to pomenja,« vpraša začudeno Gruden.

»Kaj pomenja, nesramnež! Ti me varaš!« Odgovori, kje si bil!

»Daj mi mir,« zapove mož.

»Tako, mir! — Pogledj! Na pleši se ti sveti Kajnovno znamenje! Pri Veri Kopitarjevi si bil. Na pleši ti je pritiskala svoj monogram V. K. O jav nesrečnica!« Vida se je vrgla na divan in plakala. Premagovati se ni mogla.

»O, Vera, ta nesramnica,« krikne razkrinkani mož. »Maščevala se je nad teboj in nad menoj. To je bil manevar! Vida, odpusti mi, vse ti skesano povem, a molčiva, da Kopitar ne izve, in če bo še večji škandal!«

Gruden je povedal svoji ženi vso epizodico. Posrečilo se mu je po Gütchejevem receptu Medista — da se vse ženske dajo kurirati.

Vera se je pa le veselila zmage! Da, tako so — — —

Ko je predvčerajšnjim prvič sam Wekerle zagrozil Hrvatom, da se bo poslužil proti njim ostrih sredstev, ako se ne pokore, so nastale razne kombinacije, kaj bi se nam lahko zgodilo. Madžari so se takoj domislili razpusta hrvatskega sabora. Ali to je veliko vprašanje. Ako tudi razpuste naš sabor, vendar se ne bodo rešili naših delegatov v peštanskem saboru, ker zakon izrečno pravi, da so oni delegati vse dotlej, dokler novi hrvatski sabor ne izvoli novih delegatov. Ako bi nam tudi poslali komisarija, vendar bi vkljub temu imeli v Pešti 40 poslancev, ki bi lahko nadaljevali obstrukcijo. Toda eksperiment z novimi hrvatskimi delegati in z novimi volitvami na Hrvatskem bi se lahko ponesrečil. Še eno sredstvo bi bilo, da Madžari razpuste tudi svoj parlament. Toda tega Madžari ne bodo storili — že radi sigurnosti svojih mandatov ne in zaradi, kakor pravijo, ugleda, da bi se ne zdelo, kakor da bi radi Hrvatov nastala nevarna kriza.

Zato za sedaj položaj tudi s te strani za nas ni slab.

Danes popoludne je bila pred sodiščem zanimiva obravnava. Urednika naprednega dnevnika »Pokret« dr. Lorković in Wilder sta tožila urednika klerikalnega »Hrvatstva« radi obrekovanja, da je »Pokret« sprejel od francoskih framasov 145.000 frankov in da sploh piše proti »veri, cerkvi in duhovništvu«, ker je podkupljen od framasov. Urednik »Hrvatstva« je preje obljubljal, da bo pri obravnavi prišel na dan z »dokazi«. Neki kmetski župnik je bil že preje obsojen radi istega natolečevanja, ker je z njim operiral na nekem shodu. Tožitelja sta naglašala, da jima ni toliko ležeče na tem, da dobita zadoščenje pred sodiščem, marveč da sta hotela klerikalcem dati samo priliko, da že vendar enkrat pridejo na dan z dokazi, to tem bolj, ker so s tem natolečevanjem že jeli škruvati neuki narod proti naprednjakom in se je celo radi tega dogodilo prelivanje krvi. Klerikalni urednik Szlawik in njegov zagovornik sta se zvijala na vse načine in sta v bistvu tožiteljema odrekala pravico do tožbe, češ, da so se dotična očitanja tikala vse napredne stranke, ki ne more uživati obrambe zakona. O kakšnih dokazih naravno ni bilo ne duha ne sluha. — Nato je sodišče sklenilo, naj se obravnava preloži, da se dožene, da-li je izdajateljstvo »Pokreta« pooblastilo tožitelje za to tožbo, in da se obtoženec pozove, naj predloži konkretne dokaze. Tako so bili zopet enkrat klerikalci zasačeni na laži.

Konferenca klubovih načelnikov.

Dunaj, 24. junija. Danes ob 8. uri zvečer so imeli načelniki klubov sejo zaradi predsedništva poslanske zbornice. Konferenci je prisostvoval tudi ministrski predsednik baron Beck. Kandidatura doktorja Weiskirchnerja za predsednika se je vzela na znanje. Potem se je razpravljalo o oddaji podpredsedniških mest. Pri tem se je vzela na znanje kandidatura poslanca Žačka za prvega in posl. Starzynskega za drugega podpredsednika. Socijalni demokratje so protestirali, da bi se drugo podpredsedniško mesto dalo poljskemu klubu ter so izjavili, da bodo namesto Žačka kandidirali posl. Pernerstorferja. Konferenca je trajala do 11. ure ter je rešila več važnih vprašanj, tako glede spremembe poslovnika, volitve v odseke itd. Vprašanje, ali se naj število podpredsednikov pomnoži na štiri, oziroma pet, se je prepustilo v poznejšo odločitev. Posl. dr. Lueger je predlagal, naj se v jutrišnji seji državne zbora volijo sledeči odseki: legitimacijski, poslovniki, za podpore, proračunski in imunitetni. Proračunski odsek bo štel 52 ostali pa po 26 članov. — Posl. dr. O. Adler je predlagal, naj bodo vsak dan seje od 2. do 7. ure zvečer. Ministrski predsednik baron Beck je zahteval, da se najni predlogi v prvi vrsti rešijo, da ne bo treba zopet proračunski provizorji spravljati nujnim potom na dnevni red. — V sredo imajo klubovi načelniki zopet sejo.

Boj za predsedništvo drž. zbora.

Dunaj, 24. junija. Slovanske stranke so imele danes skupno sejo zaradi predsedništva poslanske zbornice. Ni se mogla doseči solidarnost. Čehi so predlagali, naj slovanske stranke postavijo dr. Weiskirchnerja svojega protikandidata. Oglašil se je v imenu Poljakov poslanec Abrahamovica ter izjavil, da bodo Poljaki soglasno glasovali za dr. Weiskirchnerja. Nato se je opustila misel, postavljati oficijalnega slovanskega kandidata. Večina čeških klubov odda pri volitvi prazne listke, le češki klerikalci bodo glasovali za dr. Weiskirchnerja. Njegova izvolitev je zagotovljena ter dobi najbrže že pri prvi volitvi absolutno večino. Soc. demokratje bodo glasovali za svojega protestnega kandidata Pernerstorferja.

Gališki deželni zbor.

Krakov, 24. junija. Gališki deželni zbor se skliče 10. septembra t. l. k tritedenskem zasedanju, da razpravlja in sprejme novi deželno-zborski volilni red.

Hrvatska obstrukcija v ogrskem državnem zboru.

Budimpešta, 24. junija. V začetku seje je bila volitev članov v kvotno deputacijo. Imed Hrvatov je bil izvoljen posl. dr. Vrbanić. Potem se je nadaljevala debata o železniški predlogi. Posl. Krasojević je pobijal v dolgem govoru predlogo s stališča Srbov in hrvatsko-ogrsko nagodbe. Izjavil je, da se Hrvatje ne bodo nikoli borili za stremeljenja Dunaja proti Ogrski. Zahteval je, naj se predloga vrne odseku, da jo predela. Potem je govoril posl. Zagorac, ki je govoril tri ure. Predsednik ga je neprestano pozival, naj se ne oddaljuje od predmeta. Zagorac je predlagal, naj se sestavi odsek petih hrvatskih in petih ogrskih članov, da poravnajo spor. — Posl. Supilo si je izprosil dovoljenje, da je smel svoj madžarski govor brati, ker ni toliko madžarsčine več, da bi prosto govoril. Rotil je zbornico, naj ne pripusti, da bi se med obema narodoma razvil spor, ki bi bil na desetletja v nesrečo obema. Predlagal je, naj se predloga vrne odseku, da jo predela. Potem je razložil hrvatsko stališče v hrvatskem jeziku.

Trgovinska pogajanja s Srbijo.

Dunaj, 24. junija. Danes sta prišla na Dunaj bivši srbski minister Popović in sekojski načelnik Kukić ter sta oddala v ministrstvu zunanjih del pooblastilo, da začneta z avstrijsko vlado pogajanja za trgovinsko pogodbo. Pogajanja so se takoj popoldne pričela.

Črna gora in Srbija.

Belgrad, 24. junija. Črnogorska vlada zahteva od srbske vlade naj izžene iz kraljevine celo vrsto dijakov in uradnikov, ki so črnogorski podaniki. Črnogorsko ministrstvo je namreč prišlo do prepričanja, da je izvir vse nezadovoljnosti v Črni gori črnogorska »Omladina« v Belgradu.

Rusija po razpustu dume.

Varšava, 24. junija. Po Rusiji je zavela zopet strahovlada, kakršna je bila za časa Pleveja. Časopisje se po vrsti zatira s tem, da se mu nagajajo tako visoke globe, ki jih ne zmore. Le glasila »zveze pravih ruskih ljudi« izhajajo neovirano ter z zadovoljstvom pišejo, da se je Rusija povrnila k absolutizmu. — Ministrski predsednik Stolypin živi na nekem otoku sredi Volge, a otok je poln orožnikov in tajnih policajev. Le dvakrat v tednu gre k carju poročat, vselej pa ga spremljajo celi kordoni oborožene sile.

Punt na Portugalskem.

Rim, 24. junija. Zaradi krvavih izredov proti portugalskemu ministrskemu predsedniku Francu je ta zahteval od kralja dovoljenja, da spravi v preiskovalni zapor 52 bivših poslancev in narodnih voditeljev. Kralj pa je dobil iz Londona zaupno pismo, naj ne povstruje položaja, ker je sicer izgubljen. Nato je kralj odklonil zahtevo ministrskega predsednika.

Obrtni vestnik.

Kakšne pravice bodo imele obrtne zadrugice po novem obrtnem zakonu? Govorili smo že na tem mestu o nedostatkosti obrtne stanovske organizacije v obr-

nih zadrugah v slovenskih deželah sploh ter na Kranjskem posebej. Poudarjali smo potrebo, in to nujno in brezodložno potrebo, da se doprineše zamujeno ter tako omogoči obrtnikom v naši deželi, da bodo deležni vseh tistih ugodnosti in pravic, ki so zajamčene po novem obrtnem zakonu, čigar veljavnost se prične v nekaj tednih, obrtnim zadrugam. Odkrili in navedli smo okolnosti, ki zavirajo in zadržujejo razvoj obrtnih zadrug v naši deželi ter našli v velikih potezah sredstva, katera bi pospeševala snovanje teh oficijalnih zastopstev obrtnega stanu. Smatramo pa sedaj za potrebno, podati pregledno sliko delokroga, ki je po novem zakonu odkazan obrtnim zadrugam.

Mimo popolnitve o ureditvi sposebnostnega dokaza za rokodelske obrtne ter mimo onih določil, ki so sprejeta v neposredno varstvo srednjega in malega obrta se nam zde določila novega obrtnega reda, ki govore o delokrogu obrtnih zadrug, najvažnejša pridobitev za obrtni in deloma tudi za trgovski stan.

Obrtnim zadrugam bo pred vsem v odlični meri sodelovati pri pomočniških skušnjah in pri mojstrskih skušnjah, katerih namen je v prvi vrsti, dvigniti strokovno izobrazbo obrtnega naraščaja ter tako zagotoviti dobro izvežban delavski material rokodelskim mojstrom na eni strani, na drugi strani pa povzročiti, da pridejo do samostojnosti res spretni obrtniki. Pomočniške skušnje bodo delati tam, kjer obstoje obrtne zadrugice, pred izvrševalnimi komisijami, katere sestavi zadruga, in sicer po posebnem izvrševalnem redu. Predsednika tem komisijam imenuje obrtna oblast na predlog trgovske in obrtne zbornice in prizadele zadrugice. Predsednika (člana) komisije imenuje zadruga načelnstvo iz seznama obrtnikov in pomočnikov, ki ga sestavita zadruga občni zbor, odnosno pomočniški zbor. Pomočniške skušnje bodo treba delati rokodelskim vajencem, čim dovrše učno dobo. Dočim so pomočniške skušnje obvezne, kajti rokodelskim pomočnikom, ki ne napravijo pomočniške skušnje, je pot do obrtne samostojnosti zaprta, so takozvane mojstrske skušnje za enkrat le fakultativne. Treba je posebnega dovoljenja trgovskega ministrstva, da obrtne zadrugice zadobe pravico, poskrbeti v svojih pravilih za vršitev mojstrskih skušenj. Ta pravica se sme po zakonu podeliti le strokovnim zadrugam, to je takim, ki družijo v svoji sredi le obrtne enega obrta, in sicer le v primeru, če so pokazale skrb in brigo za izobraževanje obrtnega naraščaja svoje stroke, recimo s prirejanjem strokovnih tečajev, razstav vajenskih del ali z osnovo obrtno-nadaljevalnih strokovnih šol. Če se zadrugi prizna ta pravica, potem se mora sestaviti poseben red za mojstrske skušnje, katerega je deželni vladi predložiti v potrditev. Mojstrska skušnja naj dokaže sposobnost obrtnika za samostojno izvrševanje navadnih obrtnih del posamezne stroke in sposobnost za preračunavanje stroškov napravljenih del, nadalje zadostno znanje v knjigovodstvu in računanju. Kdor se podvrže skušnji in jo napravi, ima pravico do naslova »izprašani mojster«. Posebnega praktičnega pomena ta naslov ni; namen, ki ga zasleduje zakon, pa je ta, da se zagotovi izprašanim mojstrom večji ugled in s tem posredno vpliva na to, da se mladi obrtniki res potrudijo izobraziti se v svoji stroki, kajti le takim je moč misliti na to, da se z uspehom podvržejo mojstrski skušnji. Za bodočnost pa je pomen mojstrskih skušenj velik, zakaj zakon pooblašča trgovskega ministra, da določi že leta 1912, da smejo imeti vajence mojstri, ki so prišli do samostojnosti po 16. avgustu leta 1912. le v tem primeru, če so napravili mojstrsko skušnjo.

Poleg sodelovanja ob vršitvi pomočniških in mojstrskih skušenj je varovan obrtnim zadrugam po zakonu vpliv pri donašanju dokaza sposobnosti s tem, da so obrtna oblastva dolžna ob zglasitvi kakega rokodelskega obrta pozvati prizadeto zadrugo, da pregleda od zglasila podana sposobnostna dokazila in se izjavi, ali je sposoben dokaz zadosten; zlasti ali so izpričevala v redu in resnična. Tako je zadrugi zagotovljena važna kontrola. Obrtnim zadrugam je pridržana pravica, izjavljati se o vseh v zakonu navedenih primerih, ali krajevna potreba opravičuje nastanitev novega obrtnega podjetja. To je posebne važnosti za gostilničarje, kajti gostilniške koncesije je dovoljeno izdajati le v mejah krajevne potrebe. Zadrugi se je v tem pogledu izjavljati tako v slučaju, da je podana prošnja za novo koncesijo, kakor v primeru, da gre za preselitev ali premešitev obstoječe gostilne v drug lokal. Obrtnim zadrugam je zagotovljeno sodelovanje v tistih primerih, v katerih zakon dopušča uveljavljanje maksimalnih tarif,

na primer za dimnikarje, postrežke, za transportna podjetja, za mesarje, ter v onih, precej redkih primerih, v katerih je dopustna za gotove obrtne izdelave v okraje ali rajone kakor na primer v dimnikarskem obrtu v takozvane ometalne okraje. Znamenite važnosti je za obrtnika obstoj in točno poslovanje strokovne obrtne zadrugice v primeru, da nastane med posameznimi obrtnimi strokami prepir s tem, kateri obrt je upravičen izvrševati kako obrtno delo. Zakon določa, da je obseg obrtnih pravic prenositi po obrtnem listu. To pa je seveda jako slabo in pomanjkljivo merilo, kajti v obrtnem listu je naveden obrt le po običajnem nazivu, nikakor ne morejo biti na navedena in naštetja posamezna, v obrt spadajoča dela. Če nastane spor, ali je kako delo opravičen napraviti sobni slikar ali pleskar, je odločitev mogoča le na podlagi dejanskih razmer. Naravno je, da je le strokovna zadruga v položaju, zavzeti se z zadostno odločnostjo za obrtne pravice svoje stroke in da le ona more svoje mnenje dobro utemeljiti.

(Konec prih.)

Dopisi.

S Posavja. Kakor ves svet napreduje, tako tudi na Črnučah nekateri nočejo biti med zadnjimi in se torej trudijo in pehajo za napredek in to baje še celo z nekim vzvišenim namenom, da bi namreč s tem napredkom božjo čast povišali in si tako že vnaprej pripravili sedeže v nebeškem kraljestvu. Kmalu po smrti priljubljenega in vohče spoštovanega župnika, g. Jan. Koblice, se je osnovala neka, seveda bolj skrivna družba, od Črnučanov po pravici zvana »Klub obrekovalcev«. Ta klub obstoji iz nekaterih »posebno pobožnih« mož in žena, par »devičarjev«, nekaj ostarelih in zapuščenih »devic« in pa iz neke »svete« družine, katere svetost se od dne do dne kaže v jasnejši luči. Glavno shajališče tem nebeškim angelom je farovška kuhinja na Črnučah, kjer skupno delujejo za čast božjo s tem, da lažejo in udrihajo čez mirne in poštene ljudi ter tako sejejo sovražstvo in prepir po celi fari. Člani tega »kluba« so najspretnjši lažnivci in najpodeljivi hinavci, ki z ene strani ljudi sleparijo s svojo hinavsko priljubljenostjo, z druge strani pa hočejo vladati in strahovati iz vsi fari, kakor nekdanji nemški Bismarck; toda Črnučani so se prebudili iz spanja brezbrčnosti ter kmalu razprše to svetohlinsko svojat; pa je že tudi skrajni čas, da se napravi konec tej bahji vladi. Ako bi se to še nekaj časa trpelo, bi občutil sleherni črnuški občan to, kar je občutil nekdanji slovenski kmet, ko mu je graščinski valpet z bičem v roki napovedoval tlako in desetino. — Župnik Franc Mekinec je napadel v nedeljo, dne 9. t. m. na prižnici »Slovenski Narod« ter ga imenoval umazan list, in sicer tako umazan, da ga ni v roko prijeti, kvečjemu, da se raztrga. Ne bomo se za danes prerekali s črnuškim župnikom, kdo je umazan, ali »Slovenski Narod« ali on; povemo mu pa, da ga precej dobro poznamo in garantiramo mu, da mu ne bode vseh, če razgrnemo takole malo njegovo umazano perilo. Pričeli bi morda z njegovo sestro in končali pa z njegovim mnogoletnim homeopatičnim mazažvom, vmes pa bi bilo tudi še kaj; potem se bode pa spoznalo, kdo je umazan. — Pod kožo je menda zlezal g. Janko Žirovnik klerikalcem, odkar je kandidiral v državni zbor. »Slovenec« in »Lažljub« se ga kar ne moreta otrestiti. Vedno in vedno ga obirata, pa jima je še vedno pod kožo. To jima izvestno prizadeva mučne bolečine! Potem pa vedno vpijeta, da se klerikalci učiteljev nič ne boje in gredo preko njih na dnevni red. Zakaj pa proti njim toliko pišete in lažete, ako so brezpomembni? Resnica, gola resnica je, da ste imeli pred Žirovnikom velik strah; sosebno ste se bali, da pride morda dr. Šusteršič le v ožjo volitev. Skoraj pol »Slovenca« je bilo ono soboto pred 14. majem namazane s samimi čenčami o Žirovniku in druge napredne kandidate ste v tej številki bolj na kratko vzeli — in to številko »Slovenca« ste razposlali na vse farovžje volilnega okraja gratis po 40 in še več izvodov, da so jih potem prečastiti nujno razdelili med ljudstvo. Slišite, ali je bil to čim samozvesti gotove zmage ali strah, da dični dr. Šusteršič le ne stoji trdnj? Kako se je pa tudi delalo za dr. Šusteršiča! O tem bi se dalo veliko pisati! Poleg talarjev se ima dr. Šusteršič zahvaliti v veliki meri »kikijam«, da sedi danes v državnem zboru, odnosno, da je dobil toliko glasov. — Mnogo več glasov bi bil dobil Žirovnik, da niso ženske, nahujskane po duhovnikih, kot nore posegele v stvar, ki je prav nič ne razumeje. Vkljub temu g. Žirovnik lahko nosi klobuk

še vedno pokonci, četudi je šentvidski kaplan na binkoštni torek, ko je vodil svoje ovčice v procesiji na božjo pot na Smarno goro, ondi pripovedoval, da je Žirovnica pred volitvijo nosil klobuk vedno pokonci, po volitvi pa ga ima na obeh. — Ej, Zabret, ti si vrli duhovnik in plemenit vzgojitelj slovenskega ljudstva! Božja pot, — pa obkrovanje, to je kajneda Bogu dopadljivo delo! Žirovnica pa smo zadnjič videli in glej ga šmenta, klobuk je imel pokonci, kot kak gorjanski fant. Še je korajža!

Kako fantazirajo.

Žalostne prikazni, katere začenja zgoranjim naslov, so namreč častiti člani črnovrškega okrajnega šolskega sveta. Poletna vročina in bližajoča se doba kislh kumar sta vplivali v veliki meri na obsežne lobanje kapacitet črnovrškega klerikalizma. In tako se je moralo zgoditi, da so prešli te dni v Logatec pritožbo s sledečo hudo-mušno vsebino:

Slavni c. kr. okrajni šolski svet v Logatec.

Podpisani člani krajnega šolskega sveta v Črnom vrhu nad Idrijo nazznamajo: Dne 5. junija 1907 popoldne so prišli šolski otroci, katere podučuje g. nadučitelj Silvester ob 1. uri popoldne v šolo. Črez nekaj časa je prišla hči gostilničarja Blaža Zajca in povedala, da so učitelj rekli, da ni šole. Gospod nadučitelj je bil v gostilni, šolskega pouka pa ni bilo. Ljudje pravijo, ako sem jaz kaznovan, če ne pošljem otroka v šolo, potem naj bode učitelj tudi, če tako zanemarlja šolo. Pri naših razmerah je tako vedenje brezobzirno. Učitelj Silvester je letos že tako mnogokrat šolo opustil, ker gre zelo velikokrat k sodišču kot priča; v sredo pa je popolnoma brez vsakega vzroka zanemarljal svojo dolžnost, kar vzbuja opravičeno nevoljo med ljudstvom. Prosim torej v imenu šole in staršev, da se nam takega učitelja prestavi in pošlje drugega. — Janez Hladnik, Filip Rudolf, Dominik Rudolf, Franc Žigon, Gašper Rudolf, župnik Ivan Abram.

Je pač nekaj posebnega, ta krajni šolski svet, kajneda častiti naročniki „Slov. Naroda“! Odkar se je sestavil, ni imel še nobene seje. Šola je potrebna najnega popravila; prejšnji previden predsednik g. Jakob Čuk je postavil v ta namen že znatno vsoto v proračun. Blizu se julij, možem pa menda še na misel ne pride, da bi storili svojo dolžnost. Ali je bil sedanji črnovrški krajni šolski svet res edino zato izvoljen, da prodaja sitnost nad naprednim nadučiteljem, zabavlja čezenj ter ga denuncira?

Izmed strašnih pregreškov, ki jih naštevajo klerikalni gospodje je vpoštevavanja vredna samo ena, namreč, da sem opustil 5. junija popoldne pouk. Evo, na to se nanašajočo izjavo idrijskega učiteljstva.

Izjava.

Podpisani smo napravili z učenci c. kr. rudniške šole v Idriji 5. junija t. l. izlet v Črni vrh. Ker smo vsi trije v Črnom vrhu popolnoma tuji, in, ker je izlet, ako se učenci ne seznanijo z dotičnim krajem in njega znamenitostmi popolnoma brezpomembni, obrnili smo se do tamonjega g. nadučitelja Frana Silvestra, naj bi nam on napravil to uslugo, in nam razkazal kraj in okolico ter v ta namen prelozil pouk na kak drug šole prosti dan. Za popoldne se gosp. nadučitelj nikakor ni dal pogovoriti, pač pa se je odločil po dolgem obotavljanju za popoldne, zakar smo mu silno hvaležni. Popolnoma neosnovano in krivično bi bilo, ako bi se mu vsled tega od katerekoli strani hotela delati kaka krivica. — Rudolf Pleskovič, Rajko Novak, Fran Levstek.

Nesrečni popoldne se je nadomestil pretekli četrtek. Zamujeni dnevi za pohode k sodnji, kamor sem moral iti, sicer bi bil kaznovan, pridejo na vrsto v prihodnjih prostih dneh; pa še izlet si bomo za letos prihranili, da ne bodo za dober šolski obisk tako zelo skrbeti gospodje klerikalci v prevelikih skrbih.

Pritožbe ni podpisal gosp. Janez Raznožnik — čast mu! Obžalujem, da sta se dala premočiti Gašper Rudolf in Franc Žigon; vedno sem ju smatral kot prevdarna moža. Razumel sem se z njima dobro, upam, da jima je že danes žal. — Mož Janez Hladnik je le napol mož, ker še ni star 24 let, zato se z njim ne bom pečal. Podpisu g. Filipa Rudolfa se ne čudim, imela sva že boje med seboj; prav je, da tudi on pokaže večsah zobe. Sicer pa vem iz lastne skušnje, kako vpliva na organizem izbiranje neveste. — Ravno tako se ne vznemirjam nad županom D. Rudolfom, tudi on ima mnogo, seveda neoparaviljivega vzroka podpisati nad menoj — „smrtno obsodbo“. Mož je dober lovec — ustrelil precej kozlov. Občini v korist ga semtertja malo potipam, zato je jezen. Od zunaj vsestransko

fin mož, naj gleda, da mu ne udari na dan v Gradu pridobljena — ključavničarska narava. Pravi da ima veliko v rezervi o moji osebi. Na dan ž njó, a s podpisom, da bom mogočnega gospoda, če bo treba, lahko „prestavil“ v — idrijski perlon. — In — župnik Abram! Pustim ga pri miru, kot se pusti tista smrdeča reč na cesti. Sam, pa tudi občani občutijo v veliki meri, kakšna reva je, pa gre blati bližnjega, dasi tudi on pri raznih cerkvenih opravilih, recimo pri pogrebih ni tako točen, kot bi bilo želeli. Izobražen je, in vedeti bi moral, da se stalni učitelj, tudi, če je liberalac ne prestavi tako lahko, kot se zloži — tri očenase po 8 vinarjev.

Napaden sem bil, zato sem se moral nekoliko pogovoriti z našim krajnim šolskim svetom. Upam, da so bile te potrebne besede zadnje, in želim, da bi se krajni šolski svet odle držal načela: Zunaj šole — učitelju proste roke, v ostalem pa vzajemno delovanje v prospeh črnovrške mladine. — Fran Silvester, nadučitelj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. junija.

— **Ljubljana za slovensko vseučilišče in srednje šole.** Veliko število slovenskih občin in društev je že poslalo na poslansko zbornico peticije za slovenske srednje šole in vseučilišče. Treba je bilo le povoda in zopet je slovenski narod dal duška svojemu čuvstvu in želji. Razume se ob sebi, da mora govoriti tudi Ljubljana, ki je v to najbolj poklicana kot srce našega naroda. Oglasiti se mora krepko in mogočno. V ta namen sklicuje vseučiliški odsek za četrtek 27. t. m. ob 8. uri zvečer velik manifestacijski shod v „Mestni dom“. Nastopili bodo zastopniki za to akcijo najbolj poklicanih društev: „Matice Slovenske“ in „Pravnika“, in nastopilo bo dijaštvo, ki je na vsej akciji neposredno najbolj prizadeto. Ljubljanski prebivalstvo pozivljamo že danes, da se v četrtek zvečer zbere v impozantnem številu v „Mestnem domu“. Slovence in Slovenci, vsi stanovi in razredi, vsi brez razlike strank, ki se ogrevate za našo vseučilišno zahtevo in za slovenske srednje šole. Vas vseh dolžnost je, da v četrtek složni povzdignete glas za te naše narodne ideale!

— **Peticije za ustanovitev slovenskega vseučilišča in srednjih šol** so dalje vložili: odbor občine Vodice na Skaručni, krajni šolski svet na Skaručni in podružnica c. kr. kmetijske družbe na Skaručni; županstvo občine Lipljene; županstvo občine Kostanjevica; prostovoljno gasilno društvo v Kostanjevici; kmetijska podružnica v Kostanjevici; krajni šolski svet v Kostanjevici; županstvo občine Breznica; „Slovenska Matica“; moška in ženska podružnica podružnice šentpeterske C. M. v Ljubljani vsaka zase.

— **Dvornega svetnika dr. Ploja** je svoj čas bivši poslanec Franko Stein obdolžil nenravnega dejanja. To se je zgodilo takrat, ko je tudi dvornega svetnika Šukljeta in dr. Šusteršiča obdolžil nepoštenih dejanj. Dočim Šuklje in Šusteršič nista ničesar storila, da bi dokazala svojo nedolžnost, je dvorni svetnik dr. Ploj sam zahteval, naj začne pristojno sodišče proti njemu preiskavo. Ta preiskava se je izvedla, a je bilo vsako postopanje ustavljeno, ker se je izkazala popolna neutemeljenost Steino-vih obdolžitev in popolna nedolžnost dr. Ploja.

— **More so se znebili** in od dahnili se, so klerikalci, tako pravi „Slovenec“, ko je dr. Ploj zapustil Šusteršičovo družbo. Bo že res, če pravi to „Slovenec“, samo to se nam zdi čudno, zakaj je potem dr. Korošec kakor pijan žganjar napadel dr. Ploja v zbornici in ga hotel prisiliti, da bi se zopet povrnil v dr. Šusteršičev hlev. Če je bil dr. Ploj za klerikalce res prava mora, potem bi pač ne pretakali za njim toliko grenkih solza. No, stvar je seveda drugačna, kakor jo skuša naslikati škofov „Slovenec“. Klerikalcem je silno hudo, da jim je obrnil hrbet dr. Ploj, ki je znan kot vpliven in trezno misleč politik, a ker vedo, da ga ni mogoče več privabiti nazaj med dr. Šusteršičovo stado, so razdejali med sabo in

dr. Plojem vse mostove ter ga jeli v svojih glasilih najljuteje napadati. Ni še dolgo tega, ko so ga prav tisti povzdigovali v nebo, sedaj pa, ko se je osvobodil vplivov, ki so ga vezali na Šusteršič-Korošičovo družbo, je postal kar preko noči najslabši politik, ki je s svojim delovanjem baje samo škodoval koristim svojih volilcev in svojega naroda. Razsodna slovenska javnost pa si bo o dr. Ploju že umela ustvariti pravilno sodbo, saj je znan nemški rek: „Die schlechtesten Früchte sind es nicht, an denen die Wespen nagen!“

— **Slovenska manifestacija na Dunaju.** Piše se nam z Dunaja: V uvodnem članku 142. številke „Slov. Naroda“ je priobčil graški akademik famozne razloge rektorja, s katerimi je odredel slovenskim dijakom vseučiliščno dvorano v svrhu manifestacije za slovensko vseučilišče v Ljubljani; hvala akad. senatu in Gradu za nov dokaz, kako neznosne so razmere slovenskih akademikov na tem vseučilišču, kako upravičene so zahteve po lastnih vseučiliščih! Rektor dunajskega vseučilišča, ki je nedavno napiljal med burši nemški znanosti, je svojega kolego v Gradu skoro prekosil. Deputacija slovenskih akademikov ga je šla prositi, naj prepusti vseučiliščno dvorano, da bomo v njej zahtevali ustanovitev ljubljanskega in bruskega vseučilišča. S kakim razlogom je odpravil našo deputacijo! Vedno tožijo celo naši profesorji, da je dunajska univerza prenapolnjena; naš rektor pa nam ne dovoli dvorane, češ, da »ne pusti v njej manifestirati za nova konkurenčna (!) vseučilišča.« Če že ne ustreči nam Slovonom, ustrejel naj bi vsaj nemškemu buršem, ki so zahtevali na letošnjem zborovanju, da se obrani nemški značaj univerze na Dunaju. Dovolil naj bi nam dvorano, da bi mi dobili hitreje lastna vseučilišča; ko dobimo zahtevano slovenska vseučilišča, jim prepustimo radi dunajsko samim z vso »nemško znanostjo«. Cel Dunaj, v kolikor je nemški, je v nekakem grozničavem strahu pred našo slovensko manifestacijo. Vsled terorizma nemških buršev se nam boje prepustiti dvorano za zborovanje, da bi zahtevali narodno šolstvo. Dobili smo že dvorano, blizal se je čas zborovanja, kar nam prepove policija shod, in niti po § 2. nismo smeli zborovati ob istem času v isti dvorani. Nismo mogli dobiti več primerne dvorane v središču mesta, — manifestirali bomo v češkem »Narodnem domu« v XV. okraju. Premagali smo sedaj vse ovire, ki so nam jih stavili narodni nasprotniki od vseh strani. Ta sovražni pritisk bo rodil odpor; vse to bo le agitacija za našo upravičeno zahtevo, s katerimi smo, kot se kaže v živo zadeli naše nasprotnike. Ta strah pred našim zborovanjem znači njegov uspeh! Povabljeni so vsi slovenski poslanci in soc. demokrati; vsled važnosti te manifestacije pričakujemo sijajne udeležbe vseh dunajskih Slovanov. Dunajski Slovenci! Narodna dolžnost kliče, da se udeležite vsi tega zborovanja! Priidite v četrtek (27. t. m.) ob 8. zvečer polnoštevno v češki »Narodni dom« (XV. okr., Turnergasse 9.), da pokažete svojim nasprotnikom koliko vam je za naše kulturne zahteve, za narodno šolstvo! Zahtevali bomo vsi Slovani od poslanske zbornice in od vlade ustanovitev češkega vseučilišča v Brnu slovenskega v Ljubljani in reciprocitno pravico zagrebške univerze. Na svidenje v četrtek!

— **Kazen božja!** Zadnje volitve so pokazale, da so pri našem ljudstvu grožnje s pekrom in hudičem že izgubile precej svoje nekdajne moči in da duhovniška beseda ne izda več toliko, kakor nekdanj, ko se je vsakdo ponižno pokoril župnikovemu ali kaplanovemu ukaz. Mnogo so se trudili duhovni gospodje, da bi ljudstvo popolnoma obdržali na uzdi, grožnje z večnim sodnikom in s peklenim ognjem so bile na dnevnem redu, toda naše ljudstvo je jelo spregledovati, grožnje so ga pustile ravnodušnega in trumoma je bežalo izpod klerikalnega jarma. »Gospodje« pa so bili ogroženi in v svetem gnevu so klicali kazen božjo na pregrešni ljud, ki je smelo zapustil hlev, ki so mu ga namenili prečastiti duhovni gospodje. In klicaj po masčevanju niso ostali glas vpijočega v puščavi. To pot so jeli božji mlini mleti hitro in oče nebeški se je požuril, da po zaslugi kaznuje tiste, ki so se spozabili tako daleč, da so se uprli duhovniški komandni. Pobožni »Domoljub« ve v tem oziru pripovedovati nad vse značilne zgodbe, ki bodo brez dvoma vsakogar pretresle in ga napolnile z grozo, da se bo v bodoče desetkrat premislil, predno bo se drznil delati drugače, kakor zaukazujejo prečastiti božji namestniki. Čujmo torej čudovito povest o »slučajih, ki niso več slučajni«! V St. Andražu v Savinski dolini, tako pripoveduje »Domoljub«, je pisal neki znani g. bogoslovec

svojemu očetu na dom: Oče! če boste z liberalno stranko volili, Vam povem da ne pridem več na dom! — In kaj se zgodi? Omenjeni gospod bogoslovec, ki je vsled nekega nesrečnega padeča v bogoslovju delj časa bolehal ter radi tega odšel iz mariborske bogoslovnice, da bi si doma ljubega zdravja poiskal, res ni prišel več na dom! Prišel je v Celje 7. t. m., kjer se je blagemu gospodu poslabšalo tako, da so ga morali z ondotnega kolodvora spraviti v bolnišnico, kjer je siromak v kratkem izročil svojo blago dušo večnemu stvarniku. Zgodilo se je, kakor je popred zatrdil svojemu očetu, ki je res potegnil z liberalno stranko! Druga zgodba, ki jo zadoščanjem beleži »Domoljub«, slove: »Čuden slučaj iz Savinske doline. Neka kmetica v St. Pavlu pri Prebodu agitirala je za časa državnozbornskih volitev grozno za kandidata liberalne stranke in izrečno zoper duhovnike, češ »Farje moramo vreči! Tri dni po volitvi razsajala je po Savinski dolini strašna nevihta. Strela je vdarila v njeno gospodarsko poslopje ter ubila kravo in dekle, ki je ravno molzla, omamila. Neki hudomušni kmet se je potem izrazil: »Farje si res podira, a strele nisi mogla podreti!« — In k tej zgodbi zavije »Domoljub« pobožno oči in vzdihne iz dna svoje — seveda verne duše: »Zares, čuden in nomisleka vreden slučaj!« — Pa pravijo, da duhovščina ne poneumnjuje ljudstva! Vzprico tako zabite in bornirane pisave lista, ki bi naj bil »ljudstvu v pouk«, bi pač morali vzklikniti, kakor svoje dni Jan Hus, ki je videl starko, jedva hropečo pod težkim bremenom, neutrudno nositi butare drv k svoji grmadi, — sancta simplicitas! Pomislite ljudje božji! O koli 70.000 volilcev na Slovenskem je pri zadnjih državnozbornskih volitvah glasovalo protiklerikalno, to je proti volji duhovništva, koliko dela bodo še imeli božji mlini, predno bodo kaznovali vso to ogromno maso tako, kakor prvi žrtvi božjega masčevanja v St. Andražu in St. Pavlu! Hu! kar groza nas spreletava! A pobožni »Domoljub« bo triumfiral in vriskal veselja, ker bo lahko polnil svoje predale s čudnimi slučajji, ki niso več slučajni! Živeli takšni katoliški vzgojevalci dobrega našega ljudstva!

— **Glasovanje v dež. šolskem svetu.** Priobčili smo včerajšjo izjavo odbora zaupnih mož narodno-napredne stranke glede glasovanja o Proftu v dež. šolskem svetu. Po naši sodbi bi bila ta izjava napravila dosti boljši vtisk, če bi se bila ozrla tudi na tozadevne zadnje dogodke v obč. svetu.

— **Imenovanje pri pošti.** Poštni asistenti gg. Filip Gerbec, Ivan Velepich, Gaston Sanzin, Josip Rismoondo in Adolf Eisenzapf so imenovani za poštne oficijale.

— **Iz gozdarske službe.** Komisar gozdarskega nadzorništva I. razreda gosp. Karel Teply v Logatecu je premeščen v Pisek na Češko.

— **Šolske vesti.** Za definitivnega učitelja v Leskovcu je imenovan provizorični učitelj g. Ivan Arnshek istotam. Učitelj g. Mihael Mežan v Studenem je premeščen za šolskega vodjo v Orehek. Dvoražrednica v Hrušici se razširi v tri razrednice, tri razrednice v Borovnici v štirirazrednico, enorazrednico v Adlešičih pa v dvorazrednico.

— **Učiteljske spremembe na Štajerskem.** V Skomrah je postal šolski vodja učitelj Josip Troha od Sv. Benedikta v Slov. goricah, v Selah pri Slov. Gradu pa Ignacij Kafou iz Hraštnika. Nadučitelj nemške šole v Vojniku Friderik Lang je premeščen v Kainach na Gornjo Štajersko, od koder pride nadučitelj K. Paierl v Soboto. V Vojnik pride za nadučitelja nemške šole dosedanji nadučitelj take šole v Laškem Josip Sernetz. Stalni sta postali pri Sv. Duhu-Ločah dosedanji supletinji Gizela Burgarell in Roza Rosenberger.

— **Občni zbor delegatov okr. bolniške blagajne v Ljubljani** je bil predvčerajšnjim v vrtnem salonu restavracije »pri Levu«. Udeležilo se ga je 29 delodajalcev in 81 delojemalcev. Zborovanju je predsedoval začasni predsednik g. Ignacij Čamernik, zastopnik nadzorovalne oblasti je bil pa magistratni svetnik g. Šešek. Zapisnik zadnjega občnega zbora se je prebral in odobril. Letno poročilo je podal vodja blagajne in računov g. Pelan. Ker sta prejšnji načelnik upravnega odbora gospod Breskvar in njegov namestnik g.

Vilfan pred kratkim otvorila samostojni obrt in sta s tem prenehala biti člana okrajne bolniške blagajne in upravnega odbora. Na zahtevo magistrata je upravni odbor 20. t. m. izvolil za zač. nač. g. Čamernika, dokler ne bi bil izvoljen nov upravni odbor. Iz letnega poročila je posneti, da se je premoženje oz. rezervni fond pomnožil preteklo leto za 5540 kron 18 v, tako da znaša zdaj 95.108 kron 55 v, članov je bilo povprečno 5918, največ avgusta (6577), najmanj pa decembra (5156). Bolnikov je bilo 1964, umrlo je pa 41 članov. Povprečna doba obolenosti je trajala 23 dni. Zdravnikov je imela blagajna stalno nameščene 4 in razne specialiste. Dohodki so znašali 109.154 K 12 v, stroški pa 103.613 K 94 v. Bolnišnine se je izplačalo 42.915 K 95 v, za zdravnike in bolniško kontrolo se je izdalo 17.877 K 17 v, za zdravila 12.507 K 59 v, za bolnišnico in prenose 15.211 K 80 v, za pogrebe 1486 K 8 v, za upravne stroške 12.043 K 54 v, drugi izdatki so pa znašali 1571 K 81 v. Poročilo se je odobrilo in se je upravni odbor dal absolutorij. Nato so se vršile volitve precej čudno. Dočim se je za delodajalce volilo z vzklikom, se je vršila volitev za delojemalce z listki a tako nesrečno, da je bilo pri prvi tej volitvi oddanih 13 več glasovnic, nego je bilo delojemalcev navzočih! Volitev se je anulirala in se je vršila nato z vzklikom. Izvoljeni so bili: v upravni odbor: od delodajalcev gg. Valentin Accetto, Ignacij Čamernik, dr. Josip Furlan in Adolf Petrin, od delojemalcev pa gg. Anton Gaspari, Mihael Rožanec, Karel Japelj, Matija Držaj, Alojzij Šestak, Mihael Popovič, Karel Tekavec in Franc Bartl; v nadzorniški odbor: od delodajalcev gg. Josip Lehner, Josip Weibl in Avgust Žabkar, od delojemalcev pa gg. Tomaž Kavčič, Franc Gafarol, Franc Stanovnik, Ivan Medica, Iv. Mlinar, in Elija Mudrovčič; v razsodišče so bili izvoljeni od delodajalcev gg. Jakob Accetto, Franc Kalmus in Ivan Zakotnik, od delojemalcev pa gg. Ivan Bajda, Ivan Vehar, Franc Hlebš, Valentin Sajovic, Bruno Kesler in Rajmund Novohradsky. — Vse zborovanje se je vršilo zasporno kar najbolj mogoče, kar bi človek ne pričakoval od soc. demokratov. Med soc. demokrati se čujejo pogosto kritike o tej boln. blagajni, a predvčerajšnjim ni bilo nobene soc. demokrata, ki bi bil le eno besedo kritike izustil o upravnem odboru.

— **Umrl** je v Cerknici g. Fran Werli, trgovec, star 35 let, po dolgi močni bolezni. Rajnik je bil vnet narodnjak in odločen Slovenec. Lahka mu zemljica!

— **Corrigendum!** V včerajšnjo notico »Naroden škandal v odboru za zdravniško organizacijo« se je vrnila tiskovna pomota. Stavak »Temu se je vzprotvil dr. Bock, naj bo poslovni jezik nemški in slovenski, in pa zahteval...« se mora glasiati: »Temu se je vzprotvil dr. Bock, naj bo poslovni jezik nemški in slovenski, ni pa zahteval, kakor smo prvotno poročali, naj se Nemcem dopisuje izključno v nemškem jeziku.«

— **Iz Novega mesta** se nam piše: V korist sklada, ki naj omogoči adaptiranje, oziroma razširjenje italinskih prostorov, je priredila nedavno novomeška Čitalnica ljudsko veselico. Ker je namen v skupnem interesu, sodelovala so tudi druga društva, namreč gasilno društvo, Dolenjsko pevsko društvo in novomeški Sokol. Veselica se je vršila v senčni gozdni dolinici, ki je kakor nalašč za take priredbe. Veseliški odsek je lahko ponosen na svoje delo in vseobča zadovoljnost občinstva naj ga bodri, da se tudi v prihodnje ne ustraši velikega truda in dela, ki ga pripravljanje take veselice nalaga. Veladni nastop Sokola je dal celi veseliški nekaj resen program. Telovadna vrsta je v častnem številu nastopila ter izvajala vse vaje tako natančno, da kar ni bilo konca burnega bodrilnega odobravanja pri občinstvu. S temi svojimi nastopi, ki kažejo o resnem delavnem društvenem življenju, si je novomeški Sokol zopet pridobil simpatije najširših krogov. In če se najde tu ali tam človek, ki se mu zdi to odobravanje občinstva neopravičeno ali prehrupno, tedaj opazuje ta društvene nastope skozi pomanjševalna stekla neprijaznosti ali sodi z nizkega stališča natutosti. Obžalovanja vredno je tembolj, če dela o nastopu in o glasni navdušenosti občinstva obsojajoče opazke mož, katerega posebni odnosi kažejo, da se zanima in veseli uspehov Sokola. Posebno lepo je bilo v gozdu na večer, ko so svetilke metale svojo luč po deblih, med temnim jevejem žareli lampijoni in se prižigali v ozadju bengalični ognji. Ta divni čar je marsikomu privabil vzklikov zadivljenosti. Ubrano petje Dolenjskega pevskega društva je odmevalo po logu kaj krasno, vmes pa je

pridno igrala mestna godba. Razposajeno veselje je moralo zavladati v takem miljeju. Na telovadišču je rajala mladina, promenujoči pa so se segavo zabavali in obmetavali s korianidoli. Za lep uspeh veselice so se poleg gospoda predsednika, ki je s svojimi skrbnimi direktivami vodil, svetoval in z živo besedo bodril in podžigal, stekli največ zaslug člani veselikega odseka, posebno požrtvovalne pa so bile dame, katerim gre vsa čast in prisrčna zahvala za veliki trud. Preskrbele so finih jastvin, marljivo stregle v pivo in vinotočih in nazadnje postavile še kavarno. Ob nepričakovano zmernih cenah so občinstvu v svoji ljubki potrpelivosti nudile najboljše in najrazličnejše stvari. Zato so pa bili njih šotori — med katerimi se je posebno odlikoval po lepi opremi paviljon gospe Ogorevčeve — kmalu oropani svojih zakladov. Dohodek, ki ostane za sklad, sicer ni v primeren razmerju z velikim trudom prirediteljev, a to naj nikogar ne ozlovolji in naj nikomur ne omeni prijetne zavesti, da je pripomogel do tako lepo uspele veselice.

— „Pravnikov“ izlet. Društvo „Pravnik“ priredi v nedeljo dne 7. julija 1907 izlet na Bohinjsko jezero. Cenjene člane in prijatelje društva z obitelji vladno vabimo, da se izleta v čim večjem številu udeležijo. — Da se za komfort vkrene vse potrebno, prosimo, da se udeležniki prijavijo najpozneje do 3. julija 1907 pri odborniku Aleksandru Hudoverniku, c. kr. notarju v Ljubljani.

— Prvi shod avstrijskih trafikantov se je vršil v nedeljo na Dunaju. Udeležilo se ga je okoli 400 trafikantov iz Niževavstrijkega, Štajerskega, Moravskega, Solnograškega, Gornjeavstrijskega in Slezijskega. Shod je stavlil sledeče zahteve: enotno zvišanje provizije pri tobačnih trafikah na 15 procentov, zvišanje provizije poštne vrednosti, prenos trafike, ako njen lastnik umrje ali postane za delo nezmožen, brez razpisa pod enakimi pogoji na enega izmed njegovih družinskih članov, ako je imel lastnik trafiko že deset let v najemu; spremembo trafikantskih predpisov, spremembo načina vračevanja dobičkov ter določitev razmerja tobačnih trafikantov do erarja. Shod je sklenil resolucijo, v kateri se energično zavrača vodstvo osredne zveze tobačnih trafikantov Avstrije, ker ni koristno in je naperjeno proti interesom trafikantov. Navzoči državni poslanec baron Hock je izjavil, da so trafikanti pač opravičeni zahtevati od države, da njih delo primerno plača, kajti vsako delo zasluži svoje plačilo. Pripravljala se ureditev razmerja trafikantov do finančne uprave glede poštne vrednosti in govornik je želel, da bi bili trafikantje s to ureditvijo tudi zadovoljni.

— Varstvo živali. Piše se nam: Povsod se snujejo društva v varstvo živali. Slovenski pregovor pravi: Komur se žival ne zasmili, temu se tudi človek ne zasmili. Brutalnost in sirovost ljudi se spozna najbolj po njih ravnanju z živalmi. Postava velevala, da se mora v šoli otrokom vsepiti ljubezen do živali. Kako se to časih dela, kaže sledeči slučaj: Nekje v Zg. Savinski dolini so gnezдили vrabci v šolskem oknu. Kaplan je vpril otrok s palico drezal v gnezdo toliko časa, da je padlo z okna. Lep izgled otrokom!

— Izreden občen zbor železniških uradnikov skupine Ljubljana se ne vrši, kakor je bilo pomotoma objavljeno v društvenem glasilu, 29. t. m., ampak 7. julija ob 6. uri zvečer v hotelu Južni kolodvor pri Seidlu. Dnevni red: Volitev predsednika in dveh pregledovalcev računov. Raznoterosti.

— Udeležencem V. vsesokolskega zleta v Prago se naznanja, da je danes ravnateljstvo državnih železnic v Trstu brzojavno naznanilo, da se dovoli pri povratku vožnjo v Linciu za delj časa pretrgati. Nadalje se naznanja bratskim društvom, ki še niso prejela zletovih legitimacij, da se jim razdele v vlak, kjer se dobe tudi nakaznice za vsa naročena prenočišča. Na zdar!

— Dramatično društvo v Ljubljani otvori v prvi polovici julija igralno šolo, katera bo v prvi vrsti služila smotru, podati mladim nadarjenim močim osnovne pojme o igralski umetnosti. Pouk se bo delil v igralno-tehnično in teoretično (dikoija, deklamacija, osnovni pojmi o dramski književnosti itd.). Po potrebi se uvede tudi pouk v petju, plesu in borenju. Dame in gospodje se primerno naobrazbo, ki mislijo prisostvovati pouku, naj javijo to pisмено intencijo slovenskega gledališča v Ljubljani. Dan otvoritve se pisменно naznani.

— Družbi sv. Cirila in Metoda zagotovili so, kakor smo že poročali, naši rojaki v Brooklynu po društvu sv. Petra letnih 50 K. Za temi pa noče zaostati brooklynska „Sava“, šaljivi kljub Slovencev. Poslala je naši družbi dar 40 K. Hvala iskrena

zavednim našim rodoljubom, živčim v daljni tujini, pa tako požrtvovalno čutečim z drago jim domovino.

— Godba bosanskega polka je te dni priredila v Gradcu dva koncerta in med drugimi točkami svirala tudi intermezzo iz Parmove „Ksenije“. Skladba je izzvala tako živahno odobravanje, da je godba morala to točko ponoviti.

— Slovenska narodna godba v Rovtahn priredi 29. junija „Pri pošti“ vrtno veselico.

— Razstava v gluhonemnici. Dne 29. in 30. junija ter 1. julija t. l. prirede v ljubljanski gluhonemnici razstavo pisarskih in risarskih izdelkov ter razna ženska in deška ročna dela, kar si sme vsakdo brezplačno ogledati.

— Velika solučna pega se vidi še do 27. t. m. brez daljnogleda s prostim očesom, ako se gleda skozi počrtnjeno steklo.

— Umrli je Blaž Kropelj, nadučitelj na Zidanem mostu ob Južni žel. dne 23. junija po dalji mčni bolezni v 63. letu svoje starosti. Bil je blag in odkrit tovariš. Naj v miru počiva!

— Slovensko akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju. Četrty redni občni zbor io četrtletniški večer bo 28. t. m. v restavraciji Schnaraz (Mattaloni), Landesgerichtsstrasse.

— Gregorčičev večer akademičnega tehničnega društva „Triglav“ v Gradcu, dne 8. junija. Navajeni smo bili že od nekdanj graški Slovence, da nam je prirejalo akad. teh. društvo Triglav večere, ki so nam podajali pestr in izborne sporede, na katerih se je zbralo vse graško razumništvo. Principijalni boj, ki je nekaj časa oviral razvoj moči, je med graškim dijaštvom končan, jasni in določni so cilji vsake struje, Triglav zopet lahko razvija svobodno svoje sile in hodi pot, ki si jo je začrtal. To nam je pokazal Gregorčičev večer. Davno pred začetkom je bila dvorana „Kaufmannshaus“ napolnjena do zadnjega kotička. Vse najboljše graško slovensko občinstvo se je odzvalo povabilu, da počasti pesnikov spomin. Triglavani Pirnat je z navdušenim prologom častne stare hiše Maistra otvoril večer in vrgel prvo zrno navdušenja med občinstvo. Dvigne se zavesa; med zelenjem stoji pesnikov kip, nad njim drži krasna Muza palmovo vejico, Triglavani se s povesenim praporom klanjajo velikemu geniju, občinstvo pa očarano stmi nad krasno živo sliko, ter uživa poezije polni moment... Zavesa pade, občinstvo navdušeno pozdravlja Triglavane, ki s krepkimi grli zapojejo svoje geslo. Prof. kand. I. Janec naslika duševni proces pesnika velikana ter očrta na podlagi njegovih poezij duševno življenje, trpljenje in hrepenenje slovenskega mučenika. Moški zbor zapoje Aljažev „Naša zvezda“, nakar nastopi dr. B. Stuhec, nam že iz prejšnje dobe dobro znani in jako simpatični baritonist. Zapel je s finim čutom dve pesmi, ki sta mogočno vplivale na poslušalce. Nekaj izvanrednega nam je nudi mešani zbor. Venček krasnih graških Slovencev nam je zapel dve pesmi s takim finim prednasajem, da kaj takega že dolgo nismo čuli. Naj bi gledalo društvo Triglav na to, da si ohrani ta biser, s katerim se bo lahko vedno ponašalo. Poezijo večera nam je pomnožila gđ. I. Mikoličeva z dvema pesmima; njen nežni glas, fini občutek in ljubeznjivi nastop so izvali množino aplavza. G. E. Srebré je izvalil svojim goslim mnogo lepih glasov, katerim je privedla gđ. M. Veršceva na klavirju krasno harmonijo. Krasno je zapel tudi g. Fr. Irgolič barkarolo iz S. Albinjevega „Naboba“, nakar je zadonel iz krepkih grl mogočni akord A. Foersterjeve „Domu“, ki je napravil vsej prireditvi krepak in veličasten konec. — Vse točke je občinstvo burno pozdravljalo, da se je morala skoro vsaka ponoviti. Poezija se je razlivala ves večer po dvorani in občinstvo jo je občutilo, čuteč, da plava Gregorčičev duh med nami ter nam daje moči, delati v njegovem smislu iz ljubezni do narode. — Hvaležni smo Triglavanom graški Slovence za ta večer, hvaležni smo jim za umetniški užitek in za narodno samozavest, katero so podpri v nas. Hodite, mladi sokoli, svojo pot dalje, z delom in samozavestjo bodele dosegli uspehe, katere je dosel vaš ljubljeneč, vaš častni član Simon Gregorčič.

— Srbski minister pred graškim sodiščem. Bivši srbski minister in železniški ravnatelj Petković se je vpisal v Gradcu za samca, dasi je oženjen. Zaradi tega je bil tožen napačne zglasitve. Petrovič, ki ne zna dosti nemškega, je povedal, da je razumel pod besedo samec, da sam potuje. Bil je oproščen.

— Tatvina. Grofci Lamezan je v Opatiji natakare Karel Ukl s Češkega v hotelu „Bristol“ ukradel uhan vreden 1000 K in ga hotel po hotelskem slugi Jožefu Güntherju

iz Budimpešte zastaviti v zastavljalnici, kjer so ga pa dali aretirati, ker se jim je zdel sumljiv. Pred tržaškim porotnim sodiščem sta obtoženca vse odkrito priznala, vendar so porotniki zanikali stavljen vprašanje glede tatvine oz. sokrivde na tatvini, vsled česar sta bila oba oproščena! Samo v njuni občini ju odpošljejo.

— Prva doktorica na zagrebškem vseučilišču. V soboto je bila na zagrebškem vseučilišču promovirana za doktorico filozofije gđ. Milica pl. Bodganović, izprašana srednješolska učiteljica v Zagrebu. Ona je prva doktorica na tem vseučilišču. Izvršila je vse izpite z najboljšim uspehom.

— Življenja se je naveličala v Gorici 85letna starka M. D. Večkrat si je hotela že vzeti življenje, pa se ji ni nikoli posrečilo. Tle dni si je hotela prerezati žile, pa ji je zopet spodletelo, ker je bil nož preveč skrh.

— Ljudska šola za Slovence in Hrvate v Aleksandriji se otvori jeseni.

— Pevski klub c. kr. poštne in brzojavne službenice v Ljubljani se javno zahvaljuje odboru krajne skupine c. kr. poštne uradnikov v Ljubljani kot podpornemu članu pevskega kluba s prispevkom 50 K na leto.

— Poskušeni samomor. Včeraj popoldne se je na neki klopi v Šišenskem gozdu topničar Anderwald dvakrat ustrelil v glavo, a je ostal še živ. Ko so to opazili trije vojaki c. kr. pešpolka št. 27, so skočili k njemu in je eden pobral samokres, katerega je bil Anderwald spustil na tla, druga dva pa sta prijela njega samega. Orožniška postaja v Šiški je nato, ko ji je o samomoru bilo naznanjeno, odredila, da so močno ranjenega Anderwalda prepeljali z rešilnim vozom v garnizijsko bolnišnico. Anderwald se je preje izrazil doma, da se odpelje na Jesenice in ustrelil svojega brata, ki je tam za natakarkarja, a se ni podal tja, temveč šel v gozd in hotel vzeti z morilnim orožjem življenje sam sebi. Vzrok poskušnemu samomoru je neznan.

— Nesrača. Ko je včeraj Marija Debeljakova v Dolenji vasi pri Ribnici na vozu tlačila seno in je med tem uprežena živina potegnula voz naprej, je Debeljakova omahnula, padla z voza in si zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

— K ognju v Mostah se nam še poroča, da je na Jeleničevi kleti pogorela že streha in v podstrešju se nahajajoče seno in tudi vrata so se bila že vnela in bi bil ogenj gotovo prišel v klet, ko bi ne bili gasilci tako spretno in požrtvovalno vršili svojo dolžnost. Priznati se mora, da se je ogenj lokalizoval le vsled tega, ker je prišlo ljubljansko gasilno društvo na pomoč s parno brigadnico. Tudi druga gasilna društva so pri tem ognju pokazala svojo spretnost. Ker ima Jelenič v kleti neki za 6000 kron vina in špirta, bi bila neizogibno nastala velika eksplozija, pri kateri bi bilo lahko tudi več človeških žrtv.

— Ukradena je bila na Martinovih cesti št. 1 služkinji Amaliji Gaberškovi rožnata obleka, vredna 18 K. Tatvine je sumljiva neka beračica.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 70 Hrvatov, 38 Macedoncev in 12 Slovencev; nazaj je prišlo pa 20 Hrvatov, 40 Hrvatov je prišlo iz Möllbrücka, 36 Macedoncev od turskega predora.

— Izgubljena iz zajedne roči. Pečarski pomočnik Ivan Dovjak je izgubil srebrno anker remontoir uro, s kratko verižico. — Neka gospodična je izgubila zeleno denarnico iz krodiljeve kože, v kateri je imela bakren prstan, v podobi mrtvaške glave in nekaj denarja. — Posestnik gosp. Fran Černivec je izgubil 12 K vredno srebrno uro. — Delavec Ivan Grošel je izgubil srebrno uro z oklopno verižico, vredno 18 K. — Gosp. Emil Sartory je izgubil srebrno ciliander uro s kratko verižico. — Na Južnem kolodvoru je bil izgubljen, oziroma najden črn, trd klobuk, vreča stare obleke, črn, svilnat dežnik, 6 drugih dežnikov, rumena ročna torbica, palica, 2 knjigi, kos blaga za obleke, nekaj sladkorja in kave in mala denarnica z manjšo vsoto denarja.

— Ušla je včeraj popoldne g. Bertram Götz na Sv. Petra cesti št. 29 srednja, zelena papiga, katere ima na glavi bel čop. Kdor jo priinese nazaj, dobi 4 K nagrade.

— Mlad tat. 15letni Viljem Dopfer, pekovski vajenec iz Ljubljane, je v Opatiji ukradel trgovcu Grzetiču iz pisalne mize 1440 K, pa tudi svojemu gospodarju pekovskemu mojstru Ivanu Vrečki jemal večkrat denar. Dopfer je bil že 3krat kaznovan zaradi tatvine. Pred tržaškimi porotniki je bil zdaj obsojen na 7 mesecev težke ječe.

* Najnovejše novice. Sneg je pobelil v nedeljo ponoči višje planine na Koroškem in Tirolskem.

— Svojo 80letno mater je umoril na zverinski način v Leobenbergu pri Aschu kočar Holler.

— Svojega sina je ustrelil v pijanosti v Žižni pri Brnu tiskarski delavec Valentin.

— Zrakoplov vzrok velike nesreče. Na posestvu Feketeja v Hajdu-Voszermyen na Ogrskem se je spustil ponoči na zemljo velik vojaški zrakoplov brez ljudi. Fekete si je šel ogledat s hlapeci zrakoplov, in sicer z odprto svetilko. Zrakoplov se je s strašnim pokom razletel, da so se zrušila vsa poslopja ter so bile štiri osebe ubite.

— Kap je zadel madžarskega državnega poslanca grofa Štefana Karolyija.

— Strajk pekovskih pomočnikov se je raztegnil po celi Italiji.

* Moka in sladkor se podražijo. V nekaterih dneh se moka in sladkor podražijo. Cene žita so namreč zadnje čase zelo poskočile, ker je Rusija mnogo pšenice pokupila. Trgovci se tolažijo, da cene zopet padejo takoj po žetvi, toda do tedaj morajo cene moki pri vsakem kilogramu zvišati, ako nočejo imeti izgube.

* Solze za zdravlilo. Dr. Lindahl v Kodanju je po dolgem preiskovanju našel, da imajo solze moč, uničiti bakterije. Dr. Lindahl je tudi solze zbiral, jih segrel ter zopet ohladil. Taka tekočina ni imela več uničevalne moči. Iz tega je razvidno, da „vroče solze“, ako sploh kdo take pretaka, nič ne koristijo človeštvu.

* Proti solnčnim pegam. Ako se za kakšno stvar priporoča mnogo sredstev, je to najboljši dokaz, da zanesljivega sredstva še ni. To velja tudi glede solnčnih peg. Kdor se hoče obraniti solnčnih peg, mora gledati, da prepreči nastanek, ker pozneje se le težko ali pa sploh nikoli ne odpravijo. To velja posebno za plavalase ljudi z nežno kožo. Dame se obranijo še najzanesljiveje solnčnih peg, ako nosijo zelene ali rdeče pajčolanke, ki zabranjujejo prodiranje solnčnih žarkov. Priporočljivo pa je tudi namazati lice in roke zjutraj in opoldne s kininom.

* Kako visoko morejo ljudje stanovati. V Evropi sta hospica Št. Gotharda in Sv. Bernharda najvišji človeški bivališči. Hospic Sv. Bernharda je 2470 m nad morjem. Najvišja stalna človeška bivališča so v Aziji na tibetanskih planotah. Tam so se ljudje naselili do 4580 m visoko, a pastirji imajo svoje koče cele v visokosti 5030 m. Zrak je v tej višini že tako tanek, da se glas le težko širi in da je govorjenje v daljavo sploh nemogoče.

* Koliko vina se pridelava v Kaliforniji. Vinoreja v Kaliforniji se silno razvija ter bo kmalu nele zadostala konzumu Zedinjenih držav, temuč se ga že sedaj mnogo izvažajo. Kalifornijski vinogradi zavzemajo površje 100 000 ha. Na leto se pridelava povprečno 5,350 000 hl vina, kar predstavlja vrednost 430 milijonov kron. Zelo mnogo se razen tega izvažajo tudi suhega grozdja.

* Nazaj k opici. Ker so nekateri zdravniki dokazali, da štirinožne živali niso tako izpostavljene raznim boleznim kakor pokoncu hodeči človek in da pokončna hoja zadržuje razvoj nekaterih mišic, so začeli nekateri modrirani posnemati hojo živali. Seveda se za sedaj vadijo v živalski hoji le v svojih sobah, a kdo ve, ali ne doživimo časa, ko bomo po javnih parkih gledali dvonožne človeške opice hoditi po vseh starih.

* Spomenik angleški kraljici Viktoriji. Šest let že delajo spomenik pokojni angleški kraljici Viktoriji, a se še vedno ne ve, kdaj bo stal pred Buckinghamovo palačo; gotovo je že danes, da se to ne zgodi pred letom 1913. Na spomeniku bo dvanaest velikih skupin, v vsaki več figur in 180 reliefov. Stroški so proračunjeni na pet milijonov kron. Iz vseh delov sveta so pripeljali v London za spomenik 350 ton mramorja.

voljen nemški krščanski socialc dr. Weisskirchner s 351 glasovi, dr. Začek je dobil 110, dr. Šusteršič pa 1 glas. Dr. Weisskirchner je imel kratek nagovor, v katerem je zatrjeval, da bo kot predsednik objektivno postopal in se strogo ravnal po poslovniku. V zbornici je bilo vse mirno, samo krščanski socialci in slovenski klerikalci so ploskali. Za podpredsednika je bil izvoljen čeh dr. Začek s 429 glasovi izmed 531 oddanih. Pred volitvijo II. podpredsednika se je zglasil za besedo maloruski poslanec Romančuk, ki je predlagal, naj se sejaka prekine za pol ure, da se konstatira, da-li je možna kandidatura posl. Starzinskega, proti čigar izvolitvi je vložena kopa protestov. Romančukov predlog je propadel, ker so zanj glasovali samo Malorusi in socialni demokratje. Starzinski je bil nato izvoljen z 270 glasovi. Maloruski poslanci so zagnali velik hrup ter kričali: „Proč ž njim! Njegove roke so omadeževane s krvjo!“ Ko se je hrup nekoliko polegel, je imel Starzinski krepak nagovor. Nato so se izvršile volitve zapisnikarjev. Po končanih volitvah je stavlil dr. Funke nujni predlog, naj se število podpredsedniških mest zviša od dveh na štiri. O tem predlogu se je takoj pričela razprava. Prihodnja seja bo v četrtek.

Dunaj 25. junija. V dobro poučnih krogih se zatrjuje, da namerava vlada razpustiti mestni občinski svet tržaški in začasno vodstvo občinskih poslov poveriti vladnemu komisariju.

Dunaj 25. junija. Predsednik kluba hrvatskih delegatov v Budimpešti dr. Bogdan Medaković je poslal predsedniku jugoslovanskega kluba dr. Ivčeviću tole brzojavko: Delegati hrvatskega sabora v ogrskem parlamentu se zahvaljujejo za bratski pozdrav in izraze simpatij in se vesele, da je v dunajskem parlamentu realiziran jugoslovanski klub, ki je najkrepkejšje jamstvo za boljšo bodočnost našega naroda.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 19. junija: Marija Maternik, posest. hči, 11 let, Poljanska cesta 50. — Martin Zurl, kajzar, 50 let, Radeckega cesta 11, Paranoja.

Dne 21. junija: Marija Kenda, trgovčeva vdova, 59 let, Zaloška cesta 11, Hernia abd.

Dne 23. junija: Lucija Makovec, pleškarjeva žena, 57 let, Radeckega cesta 11, Dementia post. apopl. cerebri. — Milan Keržnik, gostilničarjev sin, 2 mes. Franca Jožeta česta 14, Lues. comp.

V deželni bolnici:

Dne 21. junija: Frid. Krajcar, črevljarjev sin, 4 mes., življenske slabosti.

Dne 22. junija: Franja Petkovšek, kajzarjeva hči, 8 mes.

Hiša v Ljubljani

blizu glavnega trga, dvonadstropna, od treh strani prosta, z lepo, veliko let obstoječo prodajalno, pripravna za vsako obrt in ki se obrestuje po odbitku vseh stroškov z dobri 5%, se iz proste roke ceno prodaja.

Več v upravnistvu „Slov. Naroda“.

1907-8

Telefonska in brzojavna poročila.

Maribor, 25. junija. Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ razpošilja duhovnikom in zanesljivim svojim pristašem oklice, v katerih se napada dr. Ploja in se dotične osebe pozivljajo, naj vplivajo na občine in druge vplivne korporacije, da izreko dr. Ploju nezaupnico in ga pozovejo, da odloži mandat.

Dunaj 25. junija. Današnja seja državnega zbora se je pričela šele ob poludvanajstih. Ko so se agnoscirale neprotestirane volitve, je odredil dr. Funke volitev prezidija. Za predsednika je bil iz

Vrčke za pivo gostilniško posodo prodaja najceneje 2071 2

ALOJZIJ PAUSCHIN v Ljubljani, Wolfove ulice št. 6

Prevzema vsa steklarska dela. Solidna postrežba.

Največja zaloga podob, ogledal, svetilk in stekel za ure.

Cacao Bensdorp
Amsterdam

Se dobi povsod!
Kalodont
Necessary tooth cream
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Borzna poročila.
Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani
Uradni kurzi dun. borze 25. junija 1907.

Blag	Denar	Blag	Denar
100% zlatna rentna	97.80	100% zlatna rentna	97.80
100% srebrna rentna	99.45	100% srebrna rentna	99.45
100% avstr. krona rentna	97.80	100% avstr. krona rentna	97.80
100% zlatna	116.20	100% zlatna	116.20
100% avstr. krona rentna	93.50	100% avstr. krona rentna	93.50
100% zlatna	111.35	100% zlatna	111.35
100% avstr. krona rentna	98.50	100% avstr. krona rentna	98.50
100% zlatna	101.00	100% zlatna	101.00
100% avstr. krona rentna	99.85	100% avstr. krona rentna	99.85
100% zlatna	99.20	100% zlatna	99.20
100% avstr. krona rentna	100.00	100% avstr. krona rentna	100.00
100% zlatna	98.25	100% zlatna	98.25
100% avstr. krona rentna	100.00	100% avstr. krona rentna	100.00
100% zlatna	104.75	100% zlatna	104.75
100% avstr. krona rentna	98.75	100% avstr. krona rentna	98.75
100% zlatna	98.75	100% zlatna	98.75
100% avstr. krona rentna	100.00	100% avstr. krona rentna	100.00
100% zlatna	99.50	100% zlatna	99.50
100% avstr. krona rentna	100.00	100% avstr. krona rentna	100.00
100% zlatna	99.80	100% zlatna	99.80
100% avstr. krona rentna	98.75	100% avstr. krona rentna	98.75
100% zlatna	295.60	100% zlatna	295.60
100% avstr. krona rentna	100.00	100% avstr. krona rentna	100.00

100% zlatna	149.75	100% zlatna	151.75
100% avstr. krona rentna	251.50	100% avstr. krona rentna	255.50
100% zlatna	142.50	100% zlatna	145.50
100% avstr. krona rentna	258.50	100% avstr. krona rentna	268.50
100% zlatna	267.25	100% zlatna	277.25
100% avstr. krona rentna	286.00	100% avstr. krona rentna	296.00
100% zlatna	92.00	100% zlatna	95.00
100% avstr. krona rentna	184.00	100% avstr. krona rentna	188.00
100% zlatna	21.00	100% zlatna	23.00
100% avstr. krona rentna	429.00	100% avstr. krona rentna	439.00
100% zlatna	80.00	100% zlatna	82.00
100% avstr. krona rentna	88.00	100% avstr. krona rentna	90.00
100% zlatna	56.00	100% zlatna	58.00
100% avstr. krona rentna	44.50	100% avstr. krona rentna	46.50
100% zlatna	26.85	100% zlatna	28.85
100% avstr. krona rentna	63.00	100% avstr. krona rentna	65.00
100% zlatna	84.50	100% zlatna	86.50
100% avstr. krona rentna	461.00	100% avstr. krona rentna	471.00

100% zlatna	137.00	100% zlatna	138.00
100% avstr. krona rentna	665.00	100% avstr. krona rentna	666.00
100% zlatna	1765.00	100% zlatna	1775.00
100% avstr. krona rentna	648.25	100% avstr. krona rentna	649.25
100% zlatna	760.50	100% zlatna	761.50
100% avstr. krona rentna	241.50	100% avstr. krona rentna	242.50
100% zlatna	719.00	100% zlatna	720.00
100% avstr. krona rentna	576.75	100% avstr. krona rentna	577.75
100% zlatna	2543.00	100% zlatna	2553.00
100% avstr. krona rentna	536.90	100% avstr. krona rentna	537.90
100% zlatna	257.50	100% zlatna	258.50
100% avstr. krona rentna	525.00	100% avstr. krona rentna	526.00
100% zlatna	145.00	100% zlatna	146.00
100% avstr. krona rentna	11.85	100% avstr. krona rentna	11.95
100% zlatna	19.20	100% zlatna	19.30
100% avstr. krona rentna	25.54	100% avstr. krona rentna	25.64
100% zlatna	24.06	100% zlatna	24.16
100% avstr. krona rentna	117.77	100% avstr. krona rentna	117.87
100% zlatna	95.55	100% zlatna	95.65
100% avstr. krona rentna	2.61	100% avstr. krona rentna	2.62
100% zlatna	4.84	100% zlatna	4.85

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 25. junija 1907.

Termen	Pšenica	Žito	50 kg	K
oktober	50	50	10.29	
oktober	50	50	8.88	
oktober	50	50	5.84	
oktober	50	50	5.91	
oktober	50	50	7.52	

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 66.3. Srednji uradni tlak 736.0 mm.

Junij	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24	9. zv.	738.5	14.8	slab jvzhod	jasno
25	7. zv.	738.4	11.0	sl. sever	megla
25	2. zv.	733.6	21.1	sr. svzh.	jasno

Srednja večerajna temperatura: 14.7° normale 18.7°. Padavina v mm 1.9

Iščem s 1. julijem lepo
meblovano sobo
s posebnim vvhodom, brez ali s hrano.
Ponudbe na G. P. Dunajska
cesta 6/II. 2039-3

Razne prevode
iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno izveštan uradnik v tej stroki.
Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

„SLAVIJA“
vsejemo zavarovalna banka v Pragi
Res. fond: 24.738.837.75 K. Kapitalna odškodnina in kapitalna 24.738.837.75 K.
Po velikosti druga največja zavarovalnica naše države
s vseobsegajočimi zavarovanji
Generalni nastop v Ljubljani, Ligar planice so v lastni bančni hiši
v Slovenski ulici št. 22.

„SLAVIJA“
vsejemo zavarovalna banka v Pragi
Res. fond: 24.738.837.75 K. Kapitalna odškodnina in kapitalna 24.738.837.75 K.
Po velikosti druga največja zavarovalnica naše države
s vseobsegajočimi zavarovanji
Generalni nastop v Ljubljani, Ligar planice so v lastni bančni hiši
v Slovenski ulici št. 22.

„SLAVIJA“
vsejemo zavarovalna banka v Pragi
Res. fond: 24.738.837.75 K. Kapitalna odškodnina in kapitalna 24.738.837.75 K.
Po velikosti druga največja zavarovalnica naše države
s vseobsegajočimi zavarovanji
Generalni nastop v Ljubljani, Ligar planice so v lastni bančni hiši
v Slovenski ulici št. 22.

„SLAVIJA“
vsejemo zavarovalna banka v Pragi
Res. fond: 24.738.837.75 K. Kapitalna odškodnina in kapitalna 24.738.837.75 K.
Po velikosti druga največja zavarovalnica naše države
s vseobsegajočimi zavarovanji
Generalni nastop v Ljubljani, Ligar planice so v lastni bančni hiši
v Slovenski ulici št. 22.

Franc Werli
trgovca in posestnika
dne 24. t. m. po dolgem težkem trpljenju, v starosti 35 let, preselil v boljši svet.
Dragi pokojnik bo prepeljan iz deželne bolnice v sredo, 26. t. m. v Cerknico k poslednjemu počitku.
Pogreb se vrši v sredo, dne 26. t. m. ob petih popoldnih iz hiše žalosti.
Maše zadušnice se bodo služile v domači cerkvi v Cerknici.
Ljubljana-Cerknica, 24. junija 1907.
Karolina Werli, mati. Marija Werli, sestra. Anton Werli, brat. Adela Werli, svakinja.

KONCERT
prvega tamburašk. društva „Sava“ s Hrvaškega v narodni noši.
To društvo je koncertiralo z izvrstnim uspehom v vseh večjih mestih na Hrvaškem, v Slavoniji, na Štajerskem, Kranjskem, Koroškem, na Nemškem in na Danskem.
Začetek ob osmih zvečer. Vstop prost.
K obilni udeležbi vljudo vabi Gospojinsko društvo.

Klobuki
vseh vrst v najbogatiji izbiri po gl. 1-20 in više v Ljubljani pri C. J. HAMANN

dve deklici
na hrano in stanovanje. — Zglasila pod šifro „P. J. 48“ upravnistvu „Slov. Naroda“ do 7. julija. 2117 1

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
4.58 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)
7.05 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
7.07 zjutraj. Osební vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9.05 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)
11.40 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, Celovec, Trbiž.
1.05 popoldne. Osební vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3.45 popoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7.10 zvečer. Osební vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.
7.35 zvečer. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10.40 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:
8.37 zvečer. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.
8.45 zvečer. Osební vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice d. ž., Trsta d. ž.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Naznanilo.
Na mestni realki v Idriji se vrše
sprejemni izpiti v 1. realni razred
dne 8. julija 1907 dopoldne od 8. ure.
Za sprejemni izpit se je oglasiti z rojstnim listom in zadnjim šolskim izprijemalom do 4. julija 1907 v ravnateljevi pisarni.
V jesenskem terminu je vpisovanje v I. realni razred dne 15. septembra, v pripravljavnico in vse ostale realne razrede (tudi v VII. razred) pa 16. sept.
Na mestni realki v Idriji ni šolnine, ne drugih denarnih prispevkov.
Ravnateljstvo mestne realke v Idriji,
dne 22. junija 1907.

Razglas.
Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) bodo sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1907/8 dne 6. julija ob 1/2 10. uri dopoldne.
Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov oglasijo dne 30. junija med 1/2 9. in 12. ur pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo kratki list in obiskovalno izprijemalo.
Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglasijo tudi pisмено, ako pravočasno po pošti pošljejo gori imenovani listini.
Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okr. glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici, ali ozemlju okr. sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, se smejo v ljubljanski gimnaziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.
V Ljubljani, dne 17. junija 1907.
Ravnateljstvo I. državne gimnazije.

Razpis.
Za zgradbo okrajne ceste Četež-Lipa na 15 000 K
proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom
javne ponudbene obravnave.
Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih za enotne cene proračuna naj se predložijo do 15. avgusta t. l. ob 12ih popoldne podpisane cestnemu odboru. Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe okrajne ceste Četež-Lipa.“
Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.
Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih papirjih po kurzni ceni.
Cestni odbor si izrečno pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v občinski pisarni v Ribnici.
Okrajnocestni odbor v Ribnici.

lekarnar PICCOLI, Ljubljana
Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovano odlikovan, priporočila nastopne preizkušene izdelke:
Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1.50, 1/2 kg steklenica K —90, poštni zavoji, neto 3 kg, franko zavojnica in poštnina K 5.60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.
Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nerazvite osebe, blede in slabotne otroke lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polilitrska steklenica 2 kroni. 1943-3
Tinktura za želodec je želodec krepljivo, tek vzbujačo, prebavno, in odprta telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vinarjev.
Naročila se točno izvrše proti povzetju.
„BIBE“ brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno žejo gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K

RAZGLAS.
V svrhu oddaje prizidave župnišča na Koroški Beli v proračunjenem znesku 7500 K in sicer:
1. za zidarska in dninarska dela K 3400
2. za tesarska dela K 1050
3. za mizarska, ključarska, steklarska in pleskarska dela K 1900
4. za kleparska dela K 130
5. za pečarska dela K 560
6. za slikarska dela K 200
7. za razna dela K 260
tedaj v skupnem znesku K 7500
se bo vršila
dne 1. julija 1907
zmanjševalna dražba
ob 10. dopoldne na licu mesta na Koroški Beli.
Pismene ponudbe se izročajo stavbnemu odboru za prizidavo župnišča na Koroški Beli. Za varšino se zahteva 10% odstotkov.
Načrti, stroškovnik, kakor tudi splošni in posebni stavbni pogoji so interresantom od 24. junija do 1. julija t. l. do 10. dopoldna vsak dan na vpogled pri županstvu na Koroški Beli.
Stavbni odbor si pridržuje pravico, izbrati si ponudnika med došlimi ponudbami ne osiraje na visokost njih ponudb.
Stavbni odbor za prizidavo župnišča na Koroški Beli,
dne 20. junija 1907.

Nikdar se ustaviti
— to je moje stalno stremiljenje. Zaradi posebnih „prednosti“ pri izdelovanju perila morem naročila za damsko in moško, otroško in posteljno perilo v prav kratkem času izvrševati vrlo dobro in ceno. Cenjene dame naj se o lepi izvedbi in nizki ceni perila prepričajo samo z enim poizkusom in gotovo ostanejo naročnice še naprej. Kjer pa izdelujejo perilo doma, tam priporočam svoje dobro platno, bombažasto blago, švicarske vezenine, namizne prte, serviete, kavne garniture, brisače, žepne robce itd. Nogavice moške in ženske po prav nizkih cenah, bluze, modrci, ovratnice se razprodajajo prav ceno.
Z odličnim spoštovanjem 1080-14
ANTON ŠARC
specialna trgovina za belo blago
in nevestinske opreme
na Sv. Petra cesti št. 8.
Šivalnica na Sv. Petra nasipu št. 7.
Čistilnica za perilo
v Kolodvorskih ulicah št. 8.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Številka telefona 210.

prporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbrano

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

AGENTI

(tudi zasebniki) dober dohodek in izhajanje; niso srečke, ne knjige ni zavarovanje, pošilite ponudbe pod šifro „Zukunft“ na anonimno ekspedicijo Györi & Nagy, Buda Pešta IV. Magyarutca 8. 1887-7

Večje število

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu
Ivan Zakotnik, tesarski mojster,
Dunajska cesta št. 40. 1866-17

Gostilniški prostori

priljubljeni tudi za kako drugo obrt v hiši št. 67 na sv. Petra nasipu se oddajo takoj v najem. 2099-2
Več se poizve v hiši sami.

2 čevljarska

pomočnika
sprejme takoj
Ivan Piš
Zgornja Šiška št. 97.

Učenca

s potrebno šolsko izobrazbo sprejme takoj 2109-2
Štefan Lapajne
trgovina z mešanim blagom v Idriji.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, posebno železniške, se sprejme pri trdki 2098-2
M. Žigon v Škofji Loki.

Motorno dvokolo

trdke Laurin & Klement 2 1/2 HP. se proda po nizki ceni. 2101-2
Ogleda se pri lastniku Vojteh Fortiču, Slomškove ulice št. 16.

Staro železo

baker, svinec in mednino
kupi po najvišjih cenah

Fr. Štupica

v Ljubljani, 1084-23
Marije Terezije cesta šte. 1 in
Valvasorjev trg šte. 6.

Simon Gregorčičeva

javna knjižnica in čitalnica
v Ljubljani, Vegove ulice 2

kupi po zmernih cenah razne slovenske in nemške knjige, osobito starejše letnike slov. zbornikov, kakor (Janežičeva) Cvetje, Klasje, Slovenski Glasnik, Zoro, Kres, Besednik, Dunajski in Ljubljanski Zvon, Vedeža, Slov. Bčelo, Slov. (kol.) Prijatelj itd.

Ponudbe z navedbo cen naj se ustmeno ali pismeno sporočajo upravnemu odboru. 2113 1

Velikodušna darila se seveda z ozirom na javni namen knjižnice sprejemajo z največjo hvaležnostjo.

Učenca

za ključavničarstvo, krepkega, sprejme
Fran Florjančič, 2114 1
ključavničar, Dunajska cesta št. 9.

Dobro ohranjena

hiša

s stanovanji v Ljubljani s čisto letno najemščino K 2700 se odda pod ugodnimi pogoji. — Vprašanja pod „Najemniška hiša 3555“. 1823-11

Proda se hiša

tri leta stara, kavarna, dobro obiskana, s koncesijo zanjo in za prodajo piva in vina v steklenicah itd. z opravo.

Natančneje se poizve v tobakarni Mirodverske ulice šte. 43 v Gorici. 2115-1

Usnjarskega pomočnika

ki je izvežban tudi v prodaji, zmožen slovenščine in nemščine, sprejme s 1. julijem 1907 trdka
Fran Mally, Ljubljana. 2079-3

Inkasanti

se proti kaveji K 400 takoj sprejme za prve vrste zavarovalnico. Ponudbe do 26 t. m. pod „Za ves čas življenja“ Ljubljana, glavna pošta restanje. 2093-2

Priporoča se dobro domače delo: srajce, bele, barvaste in piké, po meri, najboljši kroj, cena nizka.

Anton Šarc
Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.
Zunanja naročila točno in ceno.

Lastna 1941-7
šivalnica in likalnica.

Tri sobne slikarje

sprejme takoj v delo podpisani. Plača po dogovoru. Ivan Rubinič, sobno-slikarski mojster, Opatija, Istra. 2108 2

Skladišče

in veliko podstrešje za skladišče se da z novembrom v najem na Dunajski cesti št. 12. 2023 3

Poizve se pri lastniku Ivanu Mathianu starejšem.

Išče se prodajalka

za tobačno zalogo in loteristinja, ki je tega posla dobro vajena, ima izpričevala in je lepega vedenja.

Kje, se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“. 2116-1

istrijansko ino

iz prve roke prodaja Sebastijan Luk, trgovec v Kringi, pošta Tinjan (Antignana) pri Pazinu v Istri.

Vino pošilja v sodih po ne manj kot 56 litrov za gotov denar ali s povzetjem, franko železniška postaja Sv. Petar v Šumi (S. Pietro in Selve).

Pošlje rad tudi vzorce. 272 23

Prodajalka

večša trgovine z mešanim blagom, z dobrimi izpričevali, išče službo na delu. Nastop takoj. — Ponudbe na upravn. „Slov. Naroda“ pod „Prodajalka“. 2112-2

Učenec

14 let star, se sprejme takoj v trgovini z mešanim blagom 2058 3

L. Fürsager
v Radovljici, Gorenjsko.

Iščem pomočnika črkoslikarja.

Plača dobra. Jernej Urbar, pleskarski mojster na Jesenicah na Gorenjskem. 2089-3

Dva ključavničarska strojna pomočnika

z dobrimi izpričevali in z izkazom, da sta službovala pri strojih, se takoj sprejmeta. 2082-2

Predstaviti se je osebo pri ravnanstvu c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani.

Spretnega in zanesljivega potovalca

(akviziterja) 2088 3
sprejme takoj s stalno plačo in provizijo po dogovoru

glavni zastop c. kr. priv. Riunioni Adriatica di Sicurtà
v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg šte. 11.

Kompanjon

z nekoliko kapitala, se išče za dobro vpeljano trgovino s pohištvo in galanterijskim blagom v trgovskem mestu I. vrste. 2083-2

Reflektuje se le osebo večšo za vodstvo trgovine.

Ponudbe pod „Kompanjon“ na upravn. „Slov. Naroda“.

Vljudno se priporoča

trgovina

s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,

Starl trg šte. 10.

Velika zaloga, solidno blago.

3512 Cene zmerno. 78

Oblastveno dovoljena razprodaja!

Nikar ne zamudite ugodne prilike za nakup!

Ta teden

se z dovoljenjem
obrtne oblasti
radi popolne
opustitve
trgovine

svilenina
čipke
pozamenti
bluze

klobuki
spodnja krila
srajce
rokavice

podobna razprodaja pod trgovinimi cenami

Le pri

Ernestu Sarku

Dvorski trg št. 3
pod Narodno kavarano.

2006-2

Oprava za trgovino se ceno proda!

Svoji k svojim!

Kdor rabi traverze in železniške šine za oboke, strešno lepenko, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico naj se obrne na trgovino z železnino 1085-23

Marije Terezije cesta 1 **FR. STUPICA v LJUBLJANI** Valvasorjev trg št. 6 nasproti Kriz. cerkve

Edino tam se dobi vedno svež portland in roman cement iz slovečih tovarn dovajke in trboveljske. Mreže in žica za ograje, travniške brane, plugi, štedilniki, tohtnice, čistilnice za žito, oprava za mlekarne ter vse poljedelsko orodje.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kraljevino na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih slamočeznic, mlinskih in lopatnikov. Amerikanski stroji za košnje in obračanje mrve vedno v zalogi.

Svoji k svojim!

